

Timo Parkkola (toim.)

Oppia TKI kaikki

TKI-toiminta oppimisen
mahdollistajana
Humanistisessa
ammattikorkeakoulussa



HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU



Timo Parkkola (toim.)

Oppia TKI kaikki

TKI-toiminta oppimisen mahdollistajana

Humanistisessa ammattikorkeakoulussa

ISBN 978-952-456-289-8 (verkkojulkaisu)

ISSN 2343-0664 (painettu)

ISSN 2343-0672 (verkkojulkaisu)

Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 48.

© 2017

Taitto: Emilia Reponen

Sisällysluettelo:

Timo Parkkola	
Esipuhe	4
I Ammattikorkeakoulun TKI-toiminta	6
Timo Parkkola	
Miksi ammattikorkeakoulu tekee TKI-toimintaa?	7
II Näkökulmia ammattikorkeakoulun TKI-toiminnasta	10
Timo Parkkola	
Oppimassa Lähellä lähiössä - hankkeessa	11
Timo Parkkola	
Vaihto-opiskelijana ammattikorkeakoulun hanketyössä	14
Timo Parkkola	
Tavoitteena oppia – Alumnin ajatuksia oppimisesta TKI-hankkeissa	18
Timo Parkkola	
Korkeakoulut ja opiskelijat elinkeinojen kehittämisen kulmakivenä	21
III Esimerkkejä Humakin hanketoiminnasta	24
Kim Lindblad	
Seikkailusta liikuntaa kouluihin – ToiMeen! -hanke	25

Eeva Mäkelä	
Tieto kantaa lumella – Lumiturvallisuuskoulutuksen kehittäminen ja lumivyörytiedon tuottaminen -hanke	27
Benny Majabacka	
Hyvinvointia kulttuurista	29
Nina Luostarinen	
Kohdevaloissa rauniot	31
Anna Pikala	
Baanaa pitkin työelämään	33
Timo Parkkola, Marika Ahlavoja ja Hannu Hyyppä	
3D-kulttuurihubi	35
Kirjoittajat	40

Timo Parkkola

Esipuhe

TKI-toiminnan tavoitteena ovat lain mukaan ammattikorkeakouluopetuksen palveleminen sekä työelämän ja aluekehityksen tukeminen alueen elinkeinorakenteen huomioon ottaen. Laki ei kuitenkaan välttämättä ole se asia, joka saa jotain, vaikka nyt sitten TKI-toiminnan, eläväksi. Tästä lähtökohdasta syksyllä 2016 konkretisoitui Humakissa jo pidempään elänyt ajatus, että tuolle lakitekstin pätkälle pitäisi antaa hitusen lisähappea jostakin muustakin näkökulmasta kuin ”ammattikorkeakoulut innovaatiojärjestelmän osana” tai ”TKI-toiminta korkeakouluhenkilöstön osaamista tukemassa”. TKI-työ kun tosiasiaa on jotain ihan muuta kuin tylsää ohjelma-asiakirjajargonia. Kyllähän tuossa lakitekstissä tulee esille myös opiskelijan näkökulmasta tärkeä ammattikorkeakouluopetuksen palveleminen, mutta onko tuolla lakitekstillä jotain ihan oikeaakin merkitystä opiskelijalle? Miten opiskelija näkyy TKI-työssä tai mitä mahdollisuuksia se opiskelijalle antaa? Entä mitä niistä oppii?

Nyt vuotta myöhemmin käsissä on kokoelma kirjoituksia, joissa nämä kysymykset saavat ainakin muutamia vastauksia.

Kokoelma alkaa yrityksellä kertoa mistä ammattikorkeakoulujen TKI-toiminnassa on kysymys. Se ei ole yhtään sen vähäisempi asia kuin että se tekee ammattikorkea-

koulusta korkeakoulun – hieman analogisesti sille, että tutkimus tekee yliopistosta yliopiston. Yhtään enempää kuin korkein tieteellinen opetus ei onnistu ilman tieteellistä tutkimusta, ei myöskään korkein ammatillinen opetus ole mahdollista ilman soveltavalle tutkimukselle pohjautuvaa yhteistyötä työelämän kanssa ja sen kautta saatua tietoa ja osaamista. Jotta osaamisen ja tiedon siirtäminen todella mahdollistuisi sekä opettajat että opiskelijat tulisi kietoa osaksi TKI-työtä. Muuten on turha puhua korkeakoulusta.

Artikkelikokoelman toisessa osassa puolestaan annetaan ääni ihmisille, jotka ovat olleet Humanistisen ammattikorkeakoulun TKI-toiminnassa mukana sen eri muodoissa. Tämä osa pohjautuu haastatteluille ja eniten ääneen pääsevät opiskelijat. Ensimmäisessä artikkelissa haastatellaan kolmea opiskelijaa, jotka ovat olleet eri tavoin, eri koulutuksen kautta ja eri paikkakunnilla tekemässä samaa TKI-hanketta. Haastattelussa siis tulee esille miltä tuntuu olla TKI-kokemuksen ytimessä, keskellä sitä mitä hankkeessa tapahtuu.

Toisessa haastatteluartikkelissa pääosaa näyttelee Virginie Demoitié, belgialainen matkailualan opiskelija, joka oma-aloitteisesti hakeutui Humakiin harjoittelijaksi. Näkökulma on toinen, hieman ulkopuolisempi ehkä, mutta toisaalta siitä tulee läpi myös hämmästys siitä kuinka

isoja asioita ammattikorkeakoulut Suomessa TKI-tehtävänsä kautta tekevät. Kolmas haastatteluartikkeli jatkaa tavallaan myös hieman etäännytettyä näkökulmaa, koska siinä puheenvuoron saa alumni, Mirka Alhonen, jonka valmistumisesta alkaa olla jo aikaa. Hänellä on jo työkokemusta valmistumisensa jälkeen ja hankeharjoittelun kokemukset suhteutuvat työelämässä koettuun. Mahtoi-ko hankkeessa työskentelystä olla jotain todellista hyötyä, joka on ehkä ollut avuksi myös jälkeenpäin?

Neljäs haastatteluartikkeli on yhteistyökumppanin, mutta myös laajasti korkeakoulujen aluekehitystyötä katsovan aluekehittäjän näkökulma. Niko Kyynäräinen toimii Turku Science Parkin toimitusjohtajana ja on paitsi kumppani, osittain myös vastuussa siitä rahoituksesta, mitä Turun kaupunki TKI-toimintaan myöntää. Ennen kaikkea hän on kuitenkin vastuussa alueellisen elinkeinotoiminnan kehittämisestä ja tuntee hyvin korkeakoulujen merkityksen ja tuo esille monin tavoin juuri opiskelijoiden roolia alueellisesti. Opiskelijat eivät vain opiskele, he elävöittävät ja kehittävät opiskelupaikkaansa monipuolisesti.

Kirjan viimeinen osio koostuu viidestä hanke-esittelystä. Niissä painopiste ei ole ihan niin suoraan opiskelijassa. Enemmänkin ne luovat kuvaa siitä että ammattikorkeakoulu tekee hankkeita, jotka ovat merkittäviä myös opiskelijoiden kannalta. Nuorisotyön opiskelija hyötyy var-

masti nuorten liikuntaa kehittävästä hankkeesta. Jos ei muuten, niin se tuo hankkeessa mukana olevien opettajien kautta uutta toiminnallisten menetelmien osaamista, joka muuttuu ammatillisiksi työkaluiksi opiskelijan työkalupakkiin. Tai vaikkapa digitaalista kulttuurituotantoa kehittävä hanke mahdollistaa uutta osaamista, joka on varmasti merkittävä osa tulevaisuuden kulttuurituottajan työtä.

Opiskelijoiden osallistuminen hankkeisiin on merkittävää myös opintosuoritteiden osalta. Esimerkiksi tässä kirjassa esitellyssä Lights on! –hankkeessa on tähän mennessä tehty noin 2200 opintopistettä. Opiskelijat ovat siis kyenneet hyödyntämään yksittäistä hanketta lähes kymmenen opiskelijan koko tutkintoon vaadittavien opintojen verran tai lähes 40 opiskeluvuotta. Se ei ole ihan vähän oppimista yhdessä TKI-hankkeessa.

Jos TKI-toiminta onnistuu ja sille luodaan hyvä kosketuspinta opetukseen ja opintoihin, se mahdollistaa käytännön osaamista lähellä olevan tavan oppia ja aktiivisen läpi opintojen jatkuvan kosketuksen työelämän edustajiin sekä keskeisiin työelämän kysymyksiin ja kehittämistarpeisiin. Lisäksi se mahdollistaa jatkuvasti ajantasaisen ja kehityksen kärjessä pysyvän opetuksen. TKI-toiminta on siis samalla yhteiskunnan kehityksen ennakointia ja tarttumista niihin projekteihin, joilla on merkitystä opiskelijoiden tulevaisuuden töissä. Tämä mahdollistaa myös sen, että opetussuunnitelmat ovat ajantasaisia ja niiden sisällöt vastaavat opiskelijoiden tulevien työtehtävien vaatimuksia.

Tämä artikkelikokoelma tarjoaa yhden näkökulman TKI-toimintaan myös opiskelijan näkökulmasta. Tavoitteena ei ollut rakentaa teoreettista viitekehystä siitä mitä TKI-lähtöisen ammattikorkeakoulupedagogian tulisi olla tai esitellä TKI-toiminnan parhaita tuloksia. Lähinnä ajatuksena oli tuoda TKI-toiminnan esittelyyn elämän makua. TKI-toiminta ei kuitenkaan ole mikään rakenne, vaan myös täynnä yllätyksiä. Siinä oppimista myös ”vain tapahtuu” ja kuten mikä tahansa oppimisen paikka myös TKI-toiminnassa toteutettu opetus voi onnistua tai epä-

onnistua. Se että se tuo yllätyksiä, eikä ole aina kivaa - voi myös olla osa oppimista. Jopa jotain, mistä lopulta oppi kaikkein eniten. Ja lopulta korkeakoulun ammattitaitoiset opettajat pystyvät auttamaan, kun opiskelija suhteuttaa eri tavoin koettuja TKI-opintoja osaksi omaa oppimisen polkuaan. Myös silloin kun yhteydet omaan opiskeluun eivät aukea aivan täydellisesti tai heti.

Sekin on mahdollista sillä TKI-työ on itsessään työelämää, eikä mikään maailmasta irrallinen oppimisympäristö. Siinä toteutuvat työelämän pelisäännöt ja se voi myös vaatia suunnan muutosta kesken kaiken. Mutta jos se on ammattikorkeakoulun TKI-toimintaa, on sen taustalla ne samat lähtökohdat kuin opetuksenkin taustalla. Ammattikorkeakoulu kehittää sitä samaa työelämää, jonka tietoja ja taitoja opettaa ja johon opiskelijat valmistuttuaan siirtyvät. Niiden yhteyksien ymmärtäminen on siis myös osa oppimista ja opiskeltavan toimialan dynamiikkojen ymmärtämistä.

Siis oppia TKI kaikki.



Ammattikorkeakoulun TKI-toiminta

Timo Parkkola

Miksi ammattikorkeakoulu tekee TKI-toimintaa?

Ammattikorkeakoulujen sisäisessä keskustelussa vilahtelee aina välillä kysymys siitä, miksi TKI-toimintaa tai hankkeita tehdään ammattikorkeakouluissa. Sama kysymys tulee esille välillä myös ulkoisten sidosryhmien kanssa. Eikö oppilaitoksen tehtävä ole opettaa? Miksi hankkeita siis tehdään?

Tähän on tietenkin helppo vastaus - amk-laki velvoittaa ammattikorkeakoulut harjoittamaan ”ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa sekä työelämää ja aluekehitystä edistävää ja alueen elinkeinorakennetta uudistavaa soveltavaa tutkimustoimintaa, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa sekä taiteellista toimintaa”. Mutta onko se ainoa syy?

TKI-työ palvelee ammattikorkeakouluopetusta

Laki tai velvoite ovat sellaisenaan huonoja motivaattoreita. Ne kertovat että on pakko toimia tietyllä tavalla. Mutta täytyy kai niiden takana olla jokin korkeakoulutusta laajemminkin kehittävä tavoite? Myös OKM pyrkii Tulosohtauksen kautta suuntaamaan ammattikorkeakouluja kohti laajempaa ja vaikuttavampaa TKI-toimintaa. Täytyyhän siihenkin olla jokin syy?

Mielestäni hyvä kohta aloittaa vastauksen etsiminen ovat lakitekstin sanat: ”ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa”. Miten TKI-toiminta palvelee ammattikorkeakouluopetusta?

Olen aika monta kertaa vastannut sekä sisäisiin että sidosryhmistä tuleviin kysymyksiin TKI-työn merkityksestä toisella kysymyksellä: onko mielestäsi yliopistojen tekemällä tutkimustyöllä jotain merkitystä? Tilanne on melko analoginen. Yliopistot antavat korkeinta tieteellistä opetusta, jonka tulee perustua laadukkaalle tutkimukselle. Jos ei perustu, niin siellä opetetaan jotain mikä meni jo. Sama tilanne on ammattikorkeakouluissa. Ammattikorkeakoulun tehtävänä on antaa korkeinta suomalaista ammatillista koulutusta. Se ei onnistu vain hakemalla työkokemusta olemassa olevilta työmarkkinoilta, vaan vaatii osallistumista jatkuvasti uudistuvan työelämän kehittämiseen ja myös proaktiivista ja ennakoivaa otetta työelämään. Tästä työstä saatavan tiedon avulla koulutusta voidaan toteuttaa niin, että valmistuvat opiskelijat suuntautuvat tulevaisuuden työmarkkinoille eikä johonkin menneeseen. Rinnalleen kehittämistyö vaatii soveltavaa ja ennakoivaa tutkimusta sekä ennakkoluulottomia kokeiluja. Yhdessä nämä ovat hyvä pohja myös opetukselle.

Hyvä ja onnistunut TKI-toiminta mahdollistaa myös opiskelijoiden osallistumisen työelämää kehittävässä hank-

keissa. Tähänkin voi ottaa analogian yliopistoista, joissa opintojen merkittävä osa koostuu erilaisista tutkimuksellisista tehtävistä, jotka huipentuvat kandi- ja pro gradu –tutkielmiin. Ne opiskelijat, jotka pääsevät mukaan yliopiston omiin tutkimusprojekteihin ovat onnellisessa asemassa. Se takaa vuorovaikutuksen ja keskustelun sekä suoran kontaktin kokeneempiin tutkijoihin yhteiseen maaliin pyrittäessä. Vastaavasti ammattikorkeakoulun hanketoiminta antaa opiskelijoille aivan toisenlaisia oppimismahdollisuuksia kuin vaikkapa luokkaopetus.

Erityisen tärkeää on, että hanketoiminta ja TKI-työ tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden päästä mukaan kehittämään tulevaisuuden työelämää oppien samalla jotain, mitä esimerkiksi harjoittelut eivät voi opettaa. Toki tämä vaatii vielä aika paljon myös ammattikorkeakouluilta. TKI-toiminnan ja opetuksen integrointi on vielä uutta ja sitä yhä harjoitellaan hyvien käytäntöjen kehittämiseksi. Toimiakseen tämä vaatii erityisesti sitä, että opiskelijoille kerrotaan selkeästi mihin mikäkin toiminta tähtää ja mitä he toiminnasta oppivat. Keskeisiä asioita varmasti ovat juuri projektitoiminnan yhteydet työelämän käytäntöihin, suora linkittyminen aitoihin kehittämiskohteisiin, mahdollisuus oppia useiden toimijoiden yhteistyöstä, tulevaisuusorientaatio ja työskentely yhdessä alan asiantuntijoiden kanssa. Lisäksi projektit luovat usein sellaisia mahdollisuuksia, joita muun ammattikorkeakoulutuksen



puitteissa ei ole, kuten uusien laitteiden käyttöä, opiskelularajat ylittävää yhdessä oppimista, opintomatkoja tai suoraan käytäntöön tulevia kokeiluja. Näiden yhdistäminen mahdollistaa ammattikorkeakouluopiskelijalle oppimisympäristön, joka ei ole millään muulla tavalla mahdollinen.

TKI-työ liittää ammattikorkeakoulut osaksi suomalaista innovaatiojärjestelmää

TKI-työn merkitys ei kuitenkaan pysähdy opiskelijoihin. alussa siteeratun lakitekstin loppuosa liittää ammattikorkeakoulut suoraan osaksi suomalaista innovaatiojärjestelmää. TKI-toiminnalla on aitoa merkitystä Suomen ja maailman viemisessä kohti tulevaisuutta ja tätä meiltä myös odotetaan. Ammattikorkeakoulu on paljon enemmän kuin oppilaitos ja niin pitääkin olla – sillä se takaa myös uudistuvan opetuksen.

Ammattikorkeakoulun näkökulmasta TKI-toiminta on tulevaisuuden työelämää ennakoivaa tarttumista niihin projekteihin, joilla on merkitystä opiskelijoiden tulevaisuuden töissä ja laajemmin koko työ- ja elinkeinoelämän kehittämisessä. Samoin opettajat saavat hankkeiden kautta yhden merkittävän mahdollisuuden olla kehittämässä toimialansa työelämää ja sen käytänteitä. Kehittämistyö kautta saadun kokemuksen mukana kertyy osaamista, jolla on suuri rooli opetushenkilöstön oman alan ajankohittaisen asiantuntemuksen ylläpitämisessä. Hanketyön yksi tärkeä merkitys on siinä, että se tuottaa uutta tietoa opetukseen. Ilman sitä opetus ei olisi yhtä laadukasta ja ajankohtaista.



TKI-toiminta mahdollistaa osaamisen laaja-alaisuuden

Lain takana todellakin on jotain muuta kuin määräys. TKI-toiminta mahdollistaa asiantuntevan ja ajankohtaisen ammattikorkeakouluopetuksen ja tuottaa uutta hyvää ympäröivään yhteiskuntaan. Kuitenkin sillä on myös kolmas merkitys, jota ei voi sivuuttaa. TKI-toiminnan kautta ammattikorkeakoulut saavat merkittävää lisärahoitusta, joka säteilee suoraan myös valtionrahoitukseen. Kärjistäen voisi sanoa, että mitä enemmän ammattikorkeakoululla

on ulkoa rahoitettua hanketoimintaa, sitä enemmän valtio rahoittaa sen koulutustoimintaa. Tätä kautta vaikkapa vuoden 2017 aikana tehdyn TKI-työn merkitys esimerkiksi Humanistisen ammattikorkeakoulun rahoitukseen on ollut merkittävä. Tämä mahdollistaa huomattavasti laajemman osaamisen kuin ilman ulkopuolista hankerahoitusta olisi käytössä. Jokainen TKI- rahoituksen avulla palkattu henkilö tuo osaamista koko ammattikorkeakoulun käyttöön ja hyödyttää ammattikorkeakoulua sen kaikilla toiminta-alueilla.

Viimeisten vuosien aikana useissa ammattikorkeakouluissa on lähdetty siitä, että taloon ei palkata enää yhtä paljon määräaikaista projektihenkilöstöä, vaan vakituinen opetushenkilöstö on pidetty mahdollisimman suurena ja samalla heidän toimenkuvaansa on liitetty myös hankkeiden toteuttaminen ja TKI-toiminnan tehtävät. Opettajien työnkuva on siis muuttunut ja monipuolistunut. Tämä mahdollistaa monta asiaa.

Kun opettajat toteuttavat hankkeita, helpottuu myös opiskelijoiden osallistuminen merkittävästi. Samalla opettajien osaaminen päivittyy jatkuvasti, mikä lisää opetuksen laatua. Toisaalta hankkeista saatu tieto ja osaaminen pysyvät talossa, kun se aiemmin katosi määräaikaisten työntekijöiden mukana muihin organisaatioihin. Ja yhtenä tärkeimmistä asioista kuten jo tuli mainituksi. Se mahdollistaa suuremman ja samalla monipuolisemmalta osaamisella varustetun henkilöstön työskentelemisen Humakissa.

TKI-työllä on siis merkittävä osa ammattikorkeakoulun oman työskentelyn kehittämisessä ja työelämäläheisyyden ylläpitämisessä. Se todellakin vastaa samaa tarkoitusta kuin tieteellinen tutkimustyö yliopistoissa. Kollegan sanoin: ”Ai miksikö ammattikorkeakoulussa tehdään TKI-työtä? No koska se tekee ammattikoulusta korkeakoulun.”

Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että ammattikorkeakouluista tulisi vain TKI-toiminnan ympärillä pyöriviä laitoksia. Myös kaikki muut ammattikorkeakoulun tehtävät ovat tärkeitä. TKI-työ paitsi antaa ammattikorkeakoululle, se totta kai vaatii myös työtä. Näiden eri tehtävien hoitaminen vaatii tasapainoa eri tehtävien välillä ja sitä että ammattikorkeakoulun eri tehtävät tukevat aidosti toisiaan. Tämän yhtälön ratkaiseminen ja oikean tasapainon löytäminen voi olla tie tulevaisuuden ammattikorkeakouluun.



**Näkökulmia
ammattikorkeakoulun
TKI-toiminnasta**

Timo Parkkola

Oppimassa Lähellä lähiössä –hankkeessa

Ammattikorkeakoulut tekevät velvollisuutensa mukaisesti runsaasti erilaista aluekehitystyötä ja ovat mukana kehittämässä toimialojensa elinkeino toimintaa. Tämä työ tehdään usein hankkeistettuina toimintakokonaisuuksina, joissa on runsaasti mahdollisuuksia myös opiskelijoille. Miten tämä hankkeissa opiskelu toteutuu ja mitä se opiskelijalle antaa. Näihin kysymyksiin osaavat parhaiten vastata opiskelijat. Anu Soini, Katja Kastman ja Anna Mäkinen ovat saaneet kokemusta hankkeiden kautta opiskelusta. Eli miten mahtoi taipua opinnoiksi Lähellä lähiössä hanke?

Taide ja kulttuuri tekevät lähiöistä viihtyisämpiä

Lähellä lähiössä on ollut Humanistisen ammattikorkeakoulun ja Yhteismaa ry:n toteuttama toimintakokonaisuus, jota opetus- ja kulttuuriministeriö on tukenut. Hankkeessa tarjotaan lähiöissä asuville ihmisille mahdollisuuksia omaehtoiseen yhteisölliseen toimintaan. Humakin ja Yhteismaan arvot sopivat hyvin toisiinsa, koska molempien toiminnassa nousee esille yhteiskunnallinen moniarvoinen kehittäminen ja myös kulttuuri. Yhteismaa panostaa yhteisölliseen kaupunkikulttuuriin paitsi käytännössä, myös teorian kautta.

Lähellä lähiössä teki käytännössä juuri sitä, mitä nimen perusteella voisi odottaakin. Se toi lähiöiden asukkaita lähemmäs toisiaan taiteen ja kulttuurin keinoin ja rakensi yhteisöllisyyttä vaikkapa yhdessä syömällä Yhteismaan järjestämissä Illallinen naapurin kanssa tapahtumissa. Lisäksi hankkeessa annettiin ääni lähiöiden asukkaille ja tuotettiin yhteisöllisiä taidetapahtumia sekä erilaisia yllättäviä tapahtumia kohdelähiöissä.

Hankkeella oli laajan toimenpidekirjon lisäksi myös maantieteellistä kattavuutta. Toimenpiteitä toteutettiin neljässä kaupungissa: Helsingissä, Jyväskylässä, Turussa ja Vantaalla. Saatujen kokemusten pohjalta toimitettiin

”Hankkeessa annettiin ääni lähiöiden asukkaille ja tuotettiin yhteisöllisiä taidetapahtumia sekä erilaisia yllättäviä tapahtumia kohdelähiöissä.

”Lähiöiden osallistamisopas”, johon koottiin hankkeen aikana saatu tieto ja vinkkejä lähiötoimijoille viihtyvyyden lisäämiseksi. Rakettitiedettä asia ei ole, mutta innostavien esimerkkien kautta on helpompi synnyttää uutta toimintaa laajemminkin. Tähän sopii hyvin Yhteismaa Ry:n Jaakko Blombergilta napattu motto: ”Älä kysy voiko jotain tehdä – vaan miten sen voi tehdä”.

Ei vaan koulua varten, vaan opiksi ja yhteiseksi hyväksi

Lähellä lähiössä hankkeessa harjoittelijana toimiva neljännen vuoden kulttuurituottajaopiskelija Anu Soini kertoo kiinnostuneensa Lähellä Lähiöissä -hankkeesta, koska oli jo aiemmin työskennellyt Vetovoimaa kulttuurikeskuksiin –nimisessä hankkeessa. Tässä hankkeessa oli samankaltaisia sisältöjä ja hankkeen toimintakokonaisuus ”Lähiö omin sanoin” lähestyi aikaisemmassa hankkeessa toteutettua AfoPub-pilottia. Molemmissa hyödynnettiin osallistamista ja osallisuutta, aforistiikkaa ja luovaa kirjoittamista lähiöiden asukkaiden yhteisöllisyyden ja osallisuuden kasvattamiseksi ja onnistumisen kokemusten syntymiseksi. Anu teki myös opinnäytteensä aiheesta, joten hankkeet vastasivat myös hänen ammatillista identiteettiään.

”Hankkeet ovat olleet sisällöiltään minua puhuttelevia, joten olen hakeutunut niihin oppimaan”, Soini kertoo. Toisaalta hankkeissa harjoittelua on myös ehdotettu. ”Kun lehtorit tietävät ammatillisia painotuksiani, ovat he osanneet kysyä minua juuri sellaisiin työtehtäviin hankkeissa joista olisin kiinnostunut.”

Turussa kolmatta vuotta yhteisöpedagogeiksi opiskelevat Katja Kastman ja Anna Mäkinen jakavat osittain samoja kokemuksia. He ovat työskennelleet Lähellä lähiössä hankkeessa suuremman opiskelijaryhmän osana, mutta löytävät hankkeesta sekä yhteiskunnallista merkitystä että omaa oppimistaan hyödyttäviä asioita. Kysyttäessä hankkeen yhteiskunnallista merkitystä Katja vastaa, että hanke tuntuu tärkeältä. ”Jotenkin se tuntuu yllättävän yhteisöpedagogi-näkökulmaiselta ja yhteisölliseltä, vaikka se on kulttuurituotannon hanke. Samalla se on tosi käytännönläheinen ja siinä pääsee suoraan kohtaamaan ihmisiä.” Anna Mäkinen on samoilla linjoilla: ”Joo. Kyllä tuntuu, että se palvelee tarkoitustaan ja siitä välittyy yhteisöllisyys. Kun on keskustellut esimerkiksi hankkeessa mukana olevien taiteilijoiden kanssa, niin vaikuttaa siltä että he tuntevat hankkeen omakseen.”

Hankkeen kautta opiskelusta Kastman ja Mäkinen puolestaan toteavat, että ”onhan se erilaista. On kiva tehdä jotain, millä on oikea yleisö ja toiminnalla muukin tarkoitus kuin että oppii tietämään jotain. Samalla on jännittävää huomata miten erilaista käytännön tekemisen kautta oppiminen on. Kun on ensin tehnyt jotain käytännössä, on ihan toinen juttu liittää se teoriaan. Muussa opiskelussa se menee oikeastaan toisin päin.”

Ei niin paljon hyvää, etteikö voisi parempaa

Vaikka hankkeiden kautta voi opiskella aidoissa kehittämisympäristöissä, löytyy toiminnasta vielä kehittämistä. Anu Soini on ollut mukana useissa hankkeissa ja suhtautuu opintoihin pääasiassa erittäin positiivisesti. ”Se joh-



Katja Kastman ja Anna Mäkinen (yhteisöpedagogi, AMK) Turun Logomolla.

tuu varmasti siitä, että olen saanut vaikuttaa paljon mihin olen ollut mukaan lähtemässä: kun jotakin kiinnostavaa on ilmaantunut, olen mennyt sitä kohti. Olen siis saanut sellaisia tehtäviä sellaisista prokkiksista, jotka olen kokenut alusta asti mielekkäiksi.” Hän toteaa.

Toisaalta joskus kuulee kritiikkiä siitä, etteivät hankkeista saadut tehtävät ole olleet parhaita mahdollisia. Tähänkin

Soini löytää syitä. ”Uskon että näissä tilanteissa on juuri ollut kyse siitä, ettei opiskelija ole löytänyt itseään hommasta ja roolista, jonka kaltaisessa tilanteessa sisäinen motivaatio heräisi ja ajaisi häntä hyvään ”draiviin” hanketyöskentelyssä.”

Tähän on toki helppo vastata, ettei opintojen tarkoituksaan ole kaikilta osin vastata vain opiskelijoiden toivo-

” Työskentely yhdessä hankkeiden avainhenkilöiden kanssa on ollut kiinnostavaa ja motivoivaa erityisesti siksi, että olen saanut nähdä kokonaisia projektien kaaria aivan eturivistä.

muksiin, vaan viedä oppimaan osittain myös epämuksualueelle. Sitä kun ei voi töissäkään välttää. Kuitenkin hankkeissa tehtävässä opiskelussa on selkeästi parantamista. Oppiminen vaatii myös tietoa ja ymmärrystä siitä mitä ja miksi on tekemässä. Tämän osalta myös Kastman ja Mäkinen toteavat, että opiskelijat ymmärtäisivät ehkä paremmin miten paljon hankkeissa voi oppia ja miten tärkeästä työstä on kysymys, jos kokonaisuus tunnettaisiin paremmin. ”Kyllähän hankkeen kokonaisuudesta voisi kertoa enemmän. Vähän paremmin pitäisi saada tietoa siitä, mitä kaikkea hankkeessa tehdään. Olisi hyvä tietää miten isoista jutuista on kysymys, kun se voi jonkun yksittäisen tehtävän kautta tuntua aika pieneltäkin.” Katja Kastman toteaa ja Anna Mäkinen jatkaa vielä: ”Kun Lähellä lähiössä -hanketta tekee Turussa, niin aika vähän tietää mitä muissa kaupungeissa tehdään ja miten toiminnot liittyvät toisiinsa. Ja yhteistyökumppaneista olisi kiva tietää enemmän. Mitä ne tekee ja mitä ne hankkeelta odottaa.”

Vaikka hankkeissa opiskelu ei aina ihan täydellistä voi olla, suosittelivat kaikki kolme haastateltua kuitenkin hankkeissa opiskelua. Oman oppilaitoksen projekti keryyttää yhtälailla kontakteja ja työelämätaitoja kuin muutkin harjoittelut, kertoo Soini. Plussana hän mainitsee myös työskentelyn Humakin henkilöstön kanssa:

” Myöskään ylimääräistä stressiä ei kannata siitä ottaa, että olisi lehtoreiden ja henkilökunnan valvonnan alla, sillä yhdessä työskentely on usein rentoa, ahaa-elämyksien täyteistä ja eri lähtökohdista olevien ihmisten kesken syntyy monesti huippuja keskusteluja.” Soini myös näkee, että kaksoisrooli opiskelijana ja työkaverina lehtoreihin nähden on antanut paljon. ”Työskentely yhdessä hankkeiden avainhenkilöiden kanssa on ollut kiinnostavaa ja motivoivaa erityisesti siksi, että olen saanut nähdä kokonaisia projektien kaaria aivan eturivistä. Hiljainen tieto kuten erilaiset työskentelyn tavat ja keskustelut, joihin ei olisi muutoin tullut osallistuneeksi, ovat niitä asioita joita olen opiskelijana saanut niin sanotusti työsuhde-eduksi.”

Kuinka mukaan lähiöhankkeeseen

Vaikka lähellä lähiössä hanke päättyikin vuoden 2017 lopussa, ei tekeminen tälläkään sektorilla silti lopu. Samanaikaisesti on alkamassa uusi projekti – Sanoittamalla kaupungin omistajaksi – joka jatkaa osaltaan siihen, mihin päättyvä hanke loppuu. Senkin tavoitteena on antaa taiteen kautta ääni niille ihmisille, jotka jäävät yhteiskunnassa helposti kuulematta. Samalla uusikin hanke tarjoaa monenlaisia mahdollisuuksia oppimiseen ja yhteistyöhön sekä ihan konkreettisen mahdollisuuden olla tekemässä viihtyisämpiä lähiöitä Suomeen. Se jos mikä on konkreettista oppimista.

Timo Parkkola

Vaihto-opiskelijana ammattikorkeakoulun hanketyössä

Belgialainen matkailualan opiskelija Virginie Demoitié saapui Suomeen ensimmäistä kertaa syksyllä 2016. Syynä oli Humakin Lights On! –hanke, johon hän saapui tekemään opintoihinsa liittyvää työharjoittelua. Alun perin Virginie löysi hankkeen toimintaa hallinnoivan Metsähallituksen kautta, josta hänet ohjattiin edelleen ottamaan yhteyttä osatoteuttajana toimivaan Humanistiseen ammattikorkeakouluun. Tämän jälkeen Virginie onkin ollut vakiovieras sekä Suomessa, että Humakissa. Omalla tavaltaan sekä hanke että Suomi siis vei mukanaan.

Kuinka työharjoittelumahdollisuus löytyi?

Alunperin Virginie ei tiennyt projektista sen enempää. Harjoittelupaikan valinnan ajurina toimi pikemminkin se, että hän halusi vaihto-opiskelijaksi nimenomaan Suomeen. Toki tavoitteena oli löytää mielenkiintoista tekemistä juuri niiltä alueilta, jotka kiinnostivat häntä myös opinnoissa.

I really wanted to find an internship in Finland, if possible linked to sustainable tourism and nature.

Noiden hakusanojen kautta Virginie löysi Metsähallituksen, jonka toiminnassa ne kaikki olivat esillä. Katsottuaan läpi Metsähallituksessa käynnissä olevat projektit, hän löysi kiinnostavan: Lights on! “Olin heti kiinnostunut hankkeesta, koska se kokosi kaiken mistä olin kiinnostunut: luontokohteet, historian, ympäristön arvostuksen, innovatiivisuuden, luovat markkinointikeinot ja paikallisten yhteisöjen osallistamisen ym. Mikä parasta se samalla sopi suoraan oman yliopistoni toiveisiin opiskelijavaihdon osalta. Belgiassa mikä tahansa vaihto-opiskelu ei kelpaa ja meidän on myös kyettävä todistamaan, että vaihdosta on todellista hyötyä opintojen kannalta.”

Koska hanke näytti sopivalta, päätti Virginie kokeilla onneaan ja otti yhteyttä Metsähallituksessa hankkeen pro-

jektipäällikkönä toimivaan Aino von Boehmiin ja kysyi mahdollisuutta tulla mukaan vaihto-opiskelijana. Aino innostui Virginien yhteydenotosta pääosin siksi, että siitä saattoi tuntea miten paljon Virginie paitsi halusi tulla Suomeen vaihto-opiskelijaksi myös se, että hän todella halusi olla osa projektia. Koska Metsähallituksella ei ollut siinä vaiheessa mahdollisuutta ottaa ulkomaista työharjoittelijaa projektiin, päätti Aino vuorostaan ottaa yhteyttä Humanistiseen ammattikorkeakouluun ja kysyä järjestyisikö harjoittelupaikka sieltä. Ja järjestyi se. Jälkikäteen Virginie on helisevän naurun saattamana todennut, että

It was definitely the best decision of my life to have contacted her.

Humak harjoittelupaikkana

Kysyttäessä, miten hän koki Humakin harjoittelupaikkana, Virginie jälleen nauraen vastaa:

Well, you won't be surprised if I said I loved Humak and its staff right?

Yksi parhaista asioista hänen mukaansa oli Turun TKI-keskuksen välitön ilmapiiri. Oli mahtavaa tavata niin monta kiinnostavaa ihmistä, jotka olivat aina valmiita kertomaan

” ***Humak works on many big cultural projects, so it's a very creative place and a safe environment to learn how to handle big projects in real life.*** ”

asioita Suomesta tai sitten ihan vaan juttelemaan asioista, jotka liittyivät työhön projektissa tai oikeastaan ihan mihin vain. Yksi tärkeä asia Virginien mielestä oli se, että oman projektin lisäksi sai kuulla paljon myös muusta toiminnasta.

Humak works on many big cultural projects, so it's a very creative place and a safe environment to learn how to handle big projects in real life.

Virginie ei tietenkään kykene antamaan laajempaa kuvaa esimerkiksi siitä, minkälainen Humak on harjoittelupaikkana suomalaiselle opiskelijalle, mutta vaihto-opiskelijana tuli tunne, että kaikki todella välittävät harjoittelijasta. Erityisen tunnustuksen hän antaa hankkeessa Humakin projektipäällikkönä toimivalle Nina Luostariselälle, joka toimi myös hänen harjoitteluohjaajanaan.

She did her best so that I could visit all the Lights on! sites and move a bit around Finland. I think every trainee should get a supervisor like her, she always encouraged me, showed enthusiasm for what I was doing and told me what I did was great (which I heard is not a habit in Finland, bosses usually don't say "good job"). She also told me that the important was to try, and that it's ok if what you do doesn't work, as long as you've done your best. She gave me a lot of freedom and trusted me, which helped me to dare being creative and following my ideas.

Toisaalta hän koki, että häntä autettiin aina, kun hän tarvitsi apua ja kysymyksiin sai myös vastauksen. Toinen henkilö, jota Virginie haluaa kiittää on lehtori Minna Hautio, jonka tuki yhteisissä töissä oli myös tärkeää. Eli ohjauksesta Virginiellä on vain hyvää sanottavaa.

Lights On!

Entä itse projekti? Miten se näyttäytyi vaihto-opiskelijalle?

Ennen kuin Virginie saapui Suomeen, hänellä ei ollut kovin paljon tietoa hankkeesta. Hän oli kyllä onnistunut pe-



Kuvassa Minna Hautio, Virginie Demoitié ja Timo Parkkola Turun Logomolla.

rustelemaan omassa yliopistossaan miksi se oli juuri hänelle sopiva harjoittelupaikka, mutta käytännössä hän oli internetistä löydetyn tiedon varassa. Aloitettuaan työnsä hankkeessa, hän sanoo ensin todella hämmästyneensä.

Once I learnt more about it, I realized it was a big project with so many things to take into account, so many things to plan and so many ideas to find and to put into practice.

Hanke siis hämmästytti koollaan. Neljä suurta toimijaa, paljon sekä investointeja että sisällöllistä kehittämistä ja todella suuri kokonaisbudjetti. Tämä ei kuitenkaan pelottanut. Päinvastoin. Mitä enemmän hän tutustui projektiin, sitä enemmän hän motivoitui. Kysymys ei ollut vain siitä, että tehdään projektisuunnitelmassa ennalta suunniteltuja asioita, vaan myös uusien hienojen ideoiden etsimisestä, kokeilemisesta ja toteuttamisesta.

” *This project is huge and innovative, and gathers all the elements of a successful one, as well as wonderful people.*

I think this is a very daring project, as it's challenging to find ideas to attract new visitors to the Lights on! sites and to prepare those to welcome those people. Innovative ideas have to be found in order to inform visitors about the sites' histories, as there is not that much left. But the people working on this project don't limit themselves to basic solutions and always try to think outside the box and find original ideas, I think it's the strength of this project.

Kun lisäksi hankkeessa kehitettävät kohteet ovat jo itsessään hienoja ja niihin liittyy paljon kiinnostavaa historiaa ja tarinoita, myös hankkeen parissa työskentely palkitsee.

I had never heard about a project which would gather 8 historical sites throughout two countries, it's very original. This project is huge and innovative, and gathers all the elements of a successful one, as well as wonderful people.

Se pakollinen kysymys: mitä pidit Suomesta?

”Suomi? No jos haluan niin paljon takaisin, on kai selvää että rakastuin maahan?” Vastaus joka kertoo oikeastaan melkein kaiken. Se ei kuitenkaan ole ainoa asia. Suomi ei ollut Virginielle täysin vieras paikka, vaikka hän ei ollutkaan koskaan käynyt täällä. Unelma päästä Suomeen oli vanhempaa perua ja johtui lähinnä Suomen luonnos-



ta ja ”villistä” ympäristöstä. Aivan varmaksi Virginie ei osaa kertoa, miksi oli ollut jo pitkään kiinnostunut juuri Suomesta, mutta päästyään maahan hän pääsi toteamaan intuitionsa oikeaksi. Maa näytti jopa vielä kauniimmalta kuin hän oli odottanut. Hän sanoo tosin olleensa hieman peloissaan siitä paljon kerrotusta kliseestä, että suomalaiset olisivat ihmisinä jotenkin kylmiä, mutta ei koe kohdanneensa mitään sellaista. Muilta vaihto-oppilailta hän kertoo kuitenkin kuulleen, että suomalaiset olisivat oikeastikin hankalia lähestyttäviä. Nämä saattoivat myös olla yllätyksiä, kun hän sanoi tavanneensa vain lämpimiä ja huumorintajuisia ihmisiä. Nauraen hän siis toteaa, että vian täytyy joko olla hänessä tai sitten hänellä on vaan ollut uskomaton onni tavata vain mukavia ihmisiä.

Päällimmäiseksi Virginien mieleen on jäänyt se, että suomalaiset rakastavat kertoa omasta kulttuuristaan ja

maastaan. Toisaalta suomalaiset ovat olleet auttavia, vastaanottavaisia ja välittäviä. Toki erilainenkin kokemus on mahdollinen. Sen Suomessa joutuu oppimaan, että jos ihmiset eivät halua puhua tai edes hymyillä, niin sitten he eivät tee niin. Aluksi se saa kysymään onko itse tehnyt jotain väärin, mutta aika äkkiä oppii, että hiljaisuus ei ole mikään syytös: ihmiset vaan haluavat tehdä jotain rauhassa eivätkä halua että heitä häiritään. Kun homma on tehnyt, he tulevatkin itse juttelemaan ja laskemaan leikkiä. Tietty suomalainen rehellisyys kuitenkin saattaa aiheuttaa ongelmia. Se ei haittaa, että sanotaan suoraan mitä ajatellaan, mutta sellainen tarttuu. Kotona Belgiassa täytyy olla varovainen ettei käyttäydy liian suomalaisesti. Pienenä ihmeenä Virginie kuitenkin pitää sitä, etteivät suomalaiset ole sen lihavampia. Täällä kuulemma syödään niin paljon karkkia ja leivonnaisia ja juodaan pahaa kahvia (vaikka kahviloissa olisi tarjolla aivan ihania

latteja ja muita kahveja). Ja toisaalta ostoskeskusten ruokakaupat ovat niin valtavia, että on käsittämätöntä minne se kaikki ruoka uppoaa.

Mitä ajatuksia työharjoittelu Suomessa jätti?

Edes miettimällä Virginie ei onnistu löytämään mitään ikäviä kokemuksia harjoitteluajastaan, paitsi korkeintaan ensimmäisen majoituspaikan, joka ei oikein vastannut odotuksia tai lupauksia. Toisaalta se hoidettiin nopeasti paremmaksi, joten ajan kuluessa se on muuttunut melkein vitsiksi. Oikeastaan pahinta oli lopulta, että harjoittelu päättyi. Tietenkin hankkeessa oli paljon tekemistä ja koska vastuuta annettiin paljon, saattoi joskus kulua vähän liikaakin aikaa pelkän tietokoneen ääressä. Se oli kuitenkin sitä työtä mitä hän tulikin tekemään, joten niin sen pitikin olla.

Hauskoja kokemuksia sen sijaan oli niin paljon, ettei niistä oikein kykene valitsemaan jotain yksittäisiä. Sekä uudet ystävät että keskustelut Humakin henkilöstön kanssa merkitsivät paljon. Hankkeessa pääsi myös tutustumaan moniin kulttuurihistoriallisesti merkittäviin paikkoihin sekä Suomessa että Virossa. Tietenkin vierailuun liittyi myös paljon sellaista, mikä ei kuulunut suoraan harjoitteluun. Esimerkiksi matkat eri puolelle Suomea - ja varsinkin avantouinti – olivat jotain mitä on mahdotonta unohtaa. Mutta ehkä tärkeintä oli kuitenkin huomata, että oma työ oli jotain millä oli oikeasti hankkeen kannalta merkitystä. Jo se, että ihmisten reaktioista pystyi näkemään, että on saanut jotain aikaan, tuntui hyvältä. Samalla hän kokee myös itse oppineensa paljon. Vaikkapa markkinointivideoiden teosta tai suomen kielestä.

In summary, in every moment I lived during my internship, I always felt involved, important, special and like part of the Humak family, and I am so grateful for that.

Virginie toteaa myös oppineensa paljon. ”Siksihän Suomeen tulin.” Esimerkiksi tekniikka avautui uudella tavalla. Hän kertoo oppineensa vaikkapa mobiiliapplikaatioiden ja uusien tietokoneohjelmien käyttöä, jopa suomenkielisiä ohjelmia ja tekemään videomateriaalia. Omien opintojen näkökulmasta tärkeää oli myös oppia kuinka sosiaalista mediaa voi hyödyntää markkinoinnissa. Toisaalta kaikki se, mitä hän oppi projektinhallinnasta ja matkailijoille tarjottavien elämysten tuottamisesta, oli tärkeää.

”Inhimillisesatä näkökulmasta tärkeimmät opit taitavat liittyä siihen, että opin itsestäni. Tajusin esimerkiksi että olen hyvä kommunikoimaan myös kulttuurien välisesti.”

I am much more confident now and I believe more in my capacities than when I arrived in September. So yes, that's what I was looking for.

Eli kaiken kaikkiaan näyttää, että ainakin yksi Suomessa käynyt vaihto-oppilas on tyytyväinen kokemaansa. Hän myös aikoo suositella Humakia harjoittelupaikkana. Humak on hyvä paikka oppia kuinka todellisen elämän projekteja toteutetaan ja ihmiset Humakissa – ainakin suurimman osan aikaa – tietävät mitä tekevät, joten apuakin on tarjolla, kun sitä tarvitsee.

Timo Parkkola

Tavoitteena oppia

– Alumnin ajatuksia oppimisesta TKI-hankkeissa

Eri ammattikorkeakouluissa on jo pitkään toteutettu oppimista myös erilaisten TKI-hankkeiden kautta. Ammattikorkeakouluille TKI-työn kautta toteutettava oppiminen on luonteva valinta, sillä se toteuttaa monipuolisesti ammattikorkeakoululain henkeä. Toinen puoli tätä on kuitenkin opiskelijoiden omat oppimistarpeet. TKI-hankkeissa oppiminen ei suinkaan ole aina ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmista tuleva velvoite, vaan se voi olla myös opiskelija lähtöistä. Usein tällaiset oppimiskokonaisuudet ovat motivoivia ja jäävät myös valmistumisen jälkeen mieleen avartavina kokemuksina, joita on käytännönläheisyytensä vuoksi helppoa hyödyntää myös työelämässä eteen tulevien haasteiden ylittämisessä.

Mitäs me täs?

Humanistisesta ammattikorkeakoulusta vuonna 2015 kulttuurituottajaksi valmistunut Mirka Alhonen on yksi alumneista, joilla työharjoittelu TKI-hankkeessa oli oma idea. Hankkeessa tehty harjoittelu ei myöskään ole unohnutunut, vaikka valmistumisesta alkaa olla jo aikaa. Nykyisin kulttuurituottajana Someron kaupungissa työskentelevä Alhonen kertookin hakeutuneensa harjoittelemaan TKI-hankkeeseen nimenomaan omasta halustaan.

Kerroin alun perin lehtori Minna Hautiolle, että haluaisin harjoittelemaan johonkin hankkeeseen, koska ajattelin että olisi hyvä saada hankkeista kokemusta. Ajattelin vähän kaukaa viisaasti, kun kuitenkin pitää jatkossa työskennellä myös projekteissa, niin sitä kannattaa harjoitella jo opiskellessa. Halusin erityisesti kokemusta siitä, miten hankkeet pyörivät hallinnon ja talouden näkökulmasta. Kerroin myös että minua kiinnostaa kulttuuriperintö, luonto ja kansanperinne. Minna sitten ehdotti, että voisin mennä harjoitteluun Avohakkuista kaskenpolttajiin –nimiseen hankkeeseen. Siihen mistä myöhemmin tuli MätäsMetäs.

Aika usein hankkeet pyritään nivomaan yhteen tiettyjen oppisisältöjen kanssa, mutta toisaalta hankkeisiin liittyvä

” Hankkeessa annettiin opiskelijalle todellista vastuuta. Jos halusi viedä hanketta eteenpäin piti myös tehdä mitä se edellyttää.

työ on myös monen valmistuneen opiskelijan normaalia työtä ja monia työtehtäviä toteutetaan projekteina, vaikka ne eivät olisikaan sen kaltaisia hankkeita kuin Kaskenpolttajat –hanke, jossa Alhonen oli harjoittelijana. Hän oli yksi opiskelijoista, joka tiedosti tämän ja halusi myös oppia hanketyöhön liittyviä työelämätaitoja.

Kokemuksia ja oppia

Alhonen kokee oppineensa hankkeessa oikeastaan sen mitä lähtikin hakemaan. Tärkeää oli paitsi projektihallintaan ja –talouteen liittyvät konkreettiset oppimisen paikat, myös se että vastaan voi tulla yllätyksiä. Tärkeää oli myös se, että hankkeessa annettiin opiskelijalle todellista vastuuta. Jos halusi viedä hanketta eteenpäin piti myös tehdä mitä se edellyttää.

Olin silloin 3 ja 4 vuosikurssin opiskelija ja sain vastuuta sen verran kuin halusin ottaa. Tai joskus sitä tuli enemmänkin, mikä ei ollut paha asia. Ainakin se opetti kohtaamaan oikeat työt, missä on arkipäivää että joutuu tekemään sellaista mitä ei itse ole pyytänyt.

Aloittaessaan hankkeessa Alhonen ei oikeastaan tiennyt hanketyöstä juuri mitään. Siinä mielessä hän kokee hyvänä, että kykeni tekemään hankkeeseen kaksi harjoittelua,

” Hanketyöstä voi olla myös konkreettista hyötyä, vaikka tulevaisuuden työnhaun kannalta. Vastavalmistuneena ei CV-merkintöjä ole välttämättä kiusaksi asti, mutta työnantajat kuitenkin hakevat osaamista ja kokemusta.

jotka ajoittuivat koko vuodelle. Etenkin kun kysymyksessä oli melko lyhytkestoinen hanke, pääsi hän näkemään oikeastaan koko hankekierron toiminnan suunnittelusta aina raportointiin asti. Eli se opetti näkemään mistä hanketyössä on kysymys. Merkittävää oli myös kontaktit eri tahoihin ja hankeviestinnän oppiminen, sekä tiedottamisen näkökulmasta mutta myös hankkeen sisäisen viestinnän osalta.

Sain myös olla kaikissa vaiheissa mukana ja osallistua palavereihin eri tahojen kanssa. Opin sen tavan miten keskustellaan hankekumppaneille ja miten taas rahoittajalle. Siinä on aika paljon eroa. Ja tietenkin opin paljon hankehallinnosta, kun sain tehdä asioita maksatushakemuksista loppuraportointiin. Siinä oppi paljon.

Monenlaista muutakin Matkalle toki mahtui. Projekteissa saattaa tulla hetkiä, jolloin tekemistä ei ole ihan niin paljon. Silloin on varmasti parasta miettiä, miten voi ennakoida seuraavia sellaisia vaiheita, joissa työtä taas riittää. Opiskelijana ei välttämättä aina tiedä aivan tarkasti, mikä olisi kokonaisuuden kannalta järkevintä tekemistä, mutta harjoittelijalla on onneksi aina mahdollisuus kysyä mitä seuraavaksi tekisi. Joskus saadut tehtävät voivat olla hyvinkin yllättäviä, mutta samalla ne vastaavat sitä yllä-



tyksellisyyttä mitä hanketoiminnassa voi tulla eteen, mutta toisaalta opettavat reagoimaan myös niihin yllätyksiin, mitä kulttuurituottajalle saattaa myöhemmin ansiotyössä tulla vastaan – ja usein tuleekin.

Oikeastaan samalla hauskin ja kamalin asia näin jälkikäteen oli se, kun laitoin projektipäällikölle viestiä, että mitä voisin tehdä ja Ninalta tuli vastaus jossa oli kuva ja yksi lause: ”tilaisitko tällaisia pikku-ukkoja Kiinasta?” Ensin tuli mieleen, että Kiina on aika iso maa eikä ollut

mitään käsitystä mistä tai miten. Mutta onnistuihan se, kun otti asiasta selvää. Siitä tuli ainakin kokemusta, josta on hyötyä nyt kun nykyisin tekee töitä periaatteessa yksin eikä kukaan ole auttamassa yllättävissä tilanteissa. Ja harjoittelussa pystyi tietenkin kysymään apua.

Hanketyöstä voi olla myös konkreettista hyötyä, vaikka tulevaisuuden työnhaun kannalta. Vastavalmistuneena ei CV-merkintöjä ole välttämättä kiusaksi asti, mutta työnantajat kuitenkin hakevat osaamista ja kokemusta.

Vaikkapa valokuvaamisen osalta on eri asia jos voi kertoa, että joku on julkaissut kuvia, mitä on itse ottanut, kuin että kertoo harrastavansa valokuvausta.

Yksi kiva ja hyödyllinen juttu oli, kun olin Annan kanssa Evolla valokuvaamassa yrittäjien työpajaa, jota Anna veti. Yleisradio kiinnostui siitä ja käytti jutussaan mun ottamia valokuvia. Musta tuli siis valokuvaaja ja sain hienon merkinnän CV:hen.

Kuten työssä yleensäkin, ei myöskään TKI-harjoittelussa kaikki välttämättä mene aivan toivotun mukaisesti. Aikataulut voivat olla tiukkoja ja yhden asian epäonnistuminen jossain, saattaa kertautua jossain seuraavassa hetkessä vielä pahempaan.

Kauheinta hankkeen aikana oli se, kun hankkeen ideakorttien taitto ei toteutunut aikataulussa. Meillä oli deadline painotaloon, milloin matskut pitää olla paikalla ja määräaikaan mennessä sain taittajalta vaan puolet korteista ja paljon selityksiä. Siinä tuli sitten muut opinnot tarpeeseen. Onneksi taittoakin oli opiskeltu jonkin verran koulussa, niin onnistuin tekemään homman itse loppuun ja kortit saatiin ajoissa painoon. Hullu homma, mutta siitäkin oppi. Näinhän se usein töissäkin menee.

Yksi TKI-hankkeissa saaduista tärkeimmistä opeista siis on niiden vastaavuus työelämän kanssa. Apua tietenkin saa, mutta jos haluaa tehdä hommansa hyvin, on suostuttava myös itse reagoimaan ja joskus jopa tekemään ratkaisuja. Vaikka projektit tavallisesti valitaan ensisijaisesti sisältöjen vuoksi, voi kuitenkin itse työskentelyn tapaan ja vaatimuksiin liittyvä oppi olla jopa se kaikkein tärkein. Ammattikorkeakoulun näkökulmasta tämä on tietenkin samalla sekä bonusta että ongelma. Autenttisissa tilanteissa oppiminen on usein parasta oppimista, mutta ihan kaikkea eteen tulevaa ei parhaallakaan tahdolla kykene perustelemaan opetussuunnitelmasta käsin. Vanha totuus tietenkin on, että parasta tapa oppia uimaan, on mennä veteen. TKI-lähtöisessä oppimisessä on myös tärkeää, että yllätykselliset asiat kyetään käymään läpi vaikka edes jälkikäteen ja yhdistämään muuhun opittuun, että

se tulee ymmärrettäväksi ja siitä löytyy avaimia kohdata vastaavia tilanteita myöhemmin.

Eväät työelämään

TKI-harjoittelusta saadut opit eivät koskaan jää harjoitteluun, vaan kulkevat mukana myös valmistumisen jälkeen. Monet projektityöhön liittyvät taidot ovat myös niitä, joita valmistumisen jälkeen tarvitaan. Tämä ei tietenkään koske ainoastaan taitoja, vaan myös yksinkertaisesti sitä, että hanketyötä on muuallakin kuin ammattikorkeakouluissa.

Ajattelin jotenkin suunnitelmallisesti opiskellessani, että haluaisin kokemusta kaikilta tarvittavilta sektoreilta, että pärjäisin työnhaussa ja muutenkin. Ja kun hain nykyistä työpaikkaani, niin haastattelussa kysyttiin, että onko EU-hankekokemusta. Siihen oli sitten aika helppo kertoa, miten homma hoituu. Ja toisaalta hankebyrokratia ei pelota, kun sitä on kerran tehnyt. Voisin nyt hyvin lähteä hakemaan EU-rahoitusta ja hallinnoida hanketta.

Toisaalta TKI-harjoittelussa oppii myös toimimaan työyhteisössä. Työkaverit toki ovat usein samalla opettajia, mutta heidät näkee väistämättä toisessa valossa, kun työskentelee heidän kanssaan yhteisessä hankkeessa. Myös opitut asiat tulevat esille toisella tavalla. Kun opettaja kertoo, että ”minä tekisin tämän kyllä näin” tai ”teeppäs tämä juttu, viimeksi se hoitui...” niin tilanne on ihan toinen kuin Power Point slidelle kirjoitettu luettelo oikeista toimintatavoista. Samalla se mahdollistaa myös hiljaisen tiedon siirtymisen täysin eri tavalla. Vaikkapa sanat ”no periaatteessa tämä pitäisi kyllä tehdä näin, mutta jos haluat tehdä sen oikeasti hyvin, niin kokeileppa...” ja ”kun olet saanut draftin valmiiksi niin katsotaan yhdessä miltä se näyttää” tai joissain tilanteissa myös ”eihän sitä noin pitänyt tehdä, aloitetaanpa alusta” tuovat oppimiseen aivan erilaista syvyyttä. Joka tapauksessa hyvä TKI-harjoittelu antaa mahdollisuuden tuntea itsensä myös osaksi työyhteisöä.

Aluksi tuntui aika jännältä, kun oli ajatellut että opettajat on vähän erikseen. Vaikka eihän Humakissa mikään tiukka hierarkia ole paitsi ruokailussa se opettajien pöytä. Mutta sitten kun hommaa teki, niin pääsi näkemään myös opettajista eri puolen. Toisaalta sen miten töitä tehdään, mutta toisaalta myös sen rennomman. Myös oma rooli muuttuu, kun työskentelee opettajien rinnalla. Tosin välillä oli vähän vaikea tunnistaa roolia tai on kahdessa, kun on yhtä aikaa opiskelija ja työkaveri.

Hankkeissa kohdataan erilaisia ihmisiä erilaisista organisaatioista ja asemoidutaan kohdattuihin ihmisiin eri tavoin. Kollegana voi toimia opettaja tai toinen opiskelija, mutta myös jonkin toisen työyhteisön jäsen. Projekteille ominaista on se, että niissä eri tahojen ihmiset pyrkivät yhteiseen päämäärään, mutta samalla kuitenkin oman organisaationsa kulttuurista käsin. Eteen tulevat tilanteet opettavat välttämättä suhtautumaan ja ymmärtämään, mutta näkemään myös sen että itse kohdistetut odotukset voivat olla eri tilanteissa erilaisia. Oppia tulee siis paljon ja se on monenlaista, mutta kannattaako se? Siihen Mirka Alhosella on yksiselitteinen vastaus:

Lopulta hankkeessa oli todella mielenkiintoista ja hyödyllistä olla harjoittelussa. Että suosittelen kyllä nykyisillekin opiskelijoille.

Timo Parkkola

Korkeakoulut ja opiskelijat elinkeinojen kehittämisen kulmakivenä

– Turku Science Parkin toimitusjohtaja Niko Kyynäräisen näkökulma

Turku Science Parkin toimitusjohtaja Niko Kyynäräinen on aiemmin toiminut muun muassa Turun elinkeinojohtajana ja tuntee itsekin alueen korkeakoulutoimijoita myös opiskelijanäkökulmasta toimittuaan aktiivisesti muun muassa Turun yliopiston ylioppilaskunnassa. Työtehtäviensä kautta hän on ollut jo pitkään Turun seudun ja sen elinkeinotoiminnan kehittämisen aitiopaikalla.

Turku Science Park tuo vahvasti esille ajatusta, jonka mukaan korkean osaamistason liiketoiminta edellyttää yliopistojen ja korkeakoulujen, yritysten sekä julkisen sektorin tiivistä yhteistyötä. Turun kaupungin omistamana elinkeinopoliittisena yhtiönä Turku Science Park Oy toimii strategisena kumppanina yliopistoille, korkeakouluille sekä niin käynnistyville kuin jo toimiville, kasvuhakuisille yrityksille. Korkeakoulut nähdään sielä merkittävänä voimavarana alueen menestykselle. Opiskelijat ja oppilaitokset ovat kunnille erittäin tärkeä voimavara. Ne paitsi työllistävät alueella ja tuottavat alueelle osaavaa työvoimaa ja muuta osaamista mutta ovat samalla vetovoimaa yleistä toimeliaisuutta lisääviä keskittymiä. Mutta miten Niko Kyynäräinen näkee opiskelijoiden ja oppilaitosten merkityksen elinkeinojen kehittämiseen ja mitä on se tulevaisuuden osaaminen mihin oppilaitoksissa kannattaa panostaa?

Lähtökohtana korkeakoulut

Korkeakoulujen merkitystä Turun seudulla Kyynäräinen luonnehtii elintärkeäksi ”koko homman” moottoriksi. Uudistuminen lähtee opiskelijoista ja nuorekkuudesta. ”Koko meidän kärkitoimialojen historia on kiinnittynyt siihen mitä korkeakoulut ovat tarjonneet.” Korkeakoulutoimintaa on Turussa rakennettu tietoisesti. Turku ei saanut aikoinaan teknillistä korkeakoulua, mutta tekniikan näkökulmasta rakennettiin Turun ammattikorkeakoulu. Toisaalta koko Suomen korkeakoulutus lähtee Turun akatemiasta, joten tältäkin osin aluebrändi muodostuu sivistysajattelulle. ”korkeakoulut ovat oikeastaan kaikessa aluekehittämisessä kiinni”, hän toteaa

Turku tunnistaa korkeakoulut voimavarana myös strategisesti.

Turun strategiassahan sanotaan, että Turku on kansainvälinen yliopistokaupunki. Sillä ei haluta väheksyä ammattikorkeakouluja, vaan osoittaa että korkeakoulut nostavat Turun kansainvälisesti sellaiselle tasolle josta on ammennettavissa enemmänkin. Luulisin että minäkään muun kaupungin visiolauseessa ei sanota, että kaupunki on nimenomaan korkeakoulukaupunki.

Kyynäräinen kuitenkin näkee, että tehostamisen varaakin on. Esimerkiksi korkeakoulujen viestintä kaipaisi tehostamista.

Edelleen korkeakoulut puhuvat liiaksi omien prosessiensa nimillä. On opinnäytetyöpalvelut ym. Yritykset eivät kuitenkaan hae opinnäytetöitä, vaan ratkaisuja. Ja tätä pitäisi hioa todella paljon molemmin puolisen ymmärryksen lisäämiseksi.

Korkeakoulut ja opiskelijat elinkeinotoiminnan rakentajina

Korkeakoulut ovat näkyneet jo pitkään alueen elinkeinotoiminnan rakentajina. Aivan erityisesti tämä näkyy opiskelijoiden kautta. Kyynäräisen mukaan opiskelijat yksinkertaisesti pystyvät radikaalimpiin ideoihin kuin vähän varttuneempi väestö. Tämä on näkynyt hyvin opiskelijoille järjestetyissä ideakilpailuissa.

Esimerkiksi Turun seudun yhtenä kärkihankkeena olevan Kampus- ja tiedepuistohankkeen avajaistilaisuudessa esitetyistä kehittämisideoista opiskelijoiden ehdotukset olivat Kyynäräisen mukaan kaikkein kiinnostavimpia.

” Opiskelija näkee mitä työelämässä tehdään, miksi joku ostaa jotakin joltakin tai miksi julkis-sektorilla vuorovaikutus tai asiakasosaaminen on tärkeää.

Opiskelijoiden osallistumisessa aluekehittämiseen Niko Kyynäräinen näkee kuitenkin myös parannettavaa.

Ovathan opiskelijat hyvin Turun käytössä, mutta kovin montaa prosessia tai projektia ei ole käynnissä vaikka Mynämäellä tai Maskussa. Näillä pienemmillä paikkakunnilla olisi resurssien näkökulmasta vielä isompi tarve kehittämisprojekteille. Opiskelijoiden toiminta myös pienemmillä paikkakunnilla voisi osaltaan purkaa myös tätä kehäkolmos –ilmiötä.

Hän uskoo, että globalisaatio ja uusi tietotekniikka alkaa tuottaa globalisoituvan kaupunkikehityksen ilmiöitä myös pienemmillä alueilla. Sille tarvitaan tekijöitä ja oikeata asennetta vaikka opiskelijoiden kautta. ”Reuna-alueilla ei oikein ymmärretä ”Helsingin hömpötyksiä” ja opiskelijat voisivat tuoda sinnekin uuden ymmärtämistä.”

Kyynäräisen mukaan opiskelijat hyötyvät ja oppivat yhteisistä projekteista. Esimerkkinä hän nostaa esille juuri päättyneen Spark Up portti –hankkeen, jossa opiskelijat pääsivät toteuttamaan yrityksistä tulevia projektimuotoisia toimeksiantoja. Tällaisessa toiminnassa ajatuksena on, että opiskelija näkee mitä työelämässä tehdään, miksi joku ostaa jotakin joltakin tai miksi julkissektorilla vuorovaikutus tai asiakasosaaminen on tärkeää. Tätä kautta opiskelijat näkevät myös yritystoiminnan mahdollisuuksia. ”pienistäkin jutuista voi tulla hyvää liiketoimintaa”, hän toteaa.



SUP:n ihannejuttu on siinä, että nähdään miten hyvin-kin pieni yritys, vaikka kukkakauppa, voi olla asiakas. Ei siellä osata eikä haluta oppiakaan tekemään niitä nettisivuja, mutta liiketoiminnan kannalta ne tarvitaan - ja ehkä jokin verkkomyyntisovellus sinne sisään. Tätä kautta opiskelijoilla voi olla iso merkitys yritysten liiketoiminnan kehittämisessä. Toisaalta mukana voi olla joku HK:n kaltainen pörssiyritys, joka liikkuu jo ihan eri segmentillä. Myös näille suurille opiskelijoilla on ollut annettavaa ja toisaalta opiskelijat ovat päässeet oppi-

maan niiden toimintalogiikasta. Eli hankkeessa nähdään se kaikki kirjo mitä yritystoiminnassa on.

Tässäkin Kyynäräinen nostaa esille aluenäkökulman.

On siitä hyötyä myös meidän yrityspalveluille. Seutukunnassa voidaan näyttää, ettei korkeakoulut tee yhteistyötä vain Bayerin ja muiden suuryritysten kanssa, vaan että toiminta kohdistuu myös pieniin yrityksiin. Periaatteessa pienemmillä paikkakunnilla ei välttämät-

tä ole edes käsitystä mitä korkeakouluyhteistyö voisi olla suhteessa paikkakunnan yrityskantaan. Opiskelijaprojektit näyttäivät sen.

Yhteistyön osalta Kynäräinen heittää palloa myös korkeakoulujen henkilöstölle, joka hänen mukaansa käy aivan liian vähän työskentelemässä yrityksissä. Elinkeinojen kehittämisen näkökulmasta korkeakoulujen avainhenkilöiden resurssien ostaminen yrityksiin olisi merkittävää. Yritykset kuitenkin ovat varovaisia palkkaamaan suoraan korkeakoulujen kovapalkkaista henkilökuntaa. Tähän pitäisi luoda jotain puskureita. Esimerkiksi niin, että yritys saisi tietyllä hinnalla sekä soveltuvan asiantuntijan että mukana seuraavan opiskelijaryhmän. Ongelmana Kynäräinen tosin näkee tässä työsuhteajattelun: ”Se tietenkin haastaa kokonaan kaikki 1600 tunnin vuosityöajat ja tällaiset jutut, mutta kaikkia hyödyttäisi jos tähän voitaisiin rakentaa luovia ratkaisuja.”

Tekniikasta pehmeämpiin arvoihin ja tulevaisuusajatteluun

Turku on tunnettu telakoista ja vientiteollisuudesta, mutta alueelle voisivat antaa nostetta myös esimerkiksi kulttuurialat, yhteisöllisyys ja yhteisöjen kehittäminen. Kynäräisen mukaan yhteiskunnallinen ajattelu on jo nyt muuttunut paljon toimiala- ja klusterinäkökulmasta.

Tällä hetkellä tuntuu siltä että yritykset, kaupungit, alueet ja valtiot miettii eniten sitä mitä voisi tehdä urbanisaatiokysymykselle tai väestön ikääntymiselle, että mitä tehdään ilmastonmuutokselle? Toki on myös pienempiä ratkaistavia kysymyksiä, mutta kuitenkin nämä isot ovat liiketoiminnan miettimisen kolme pääajuria. Samalla niissä kaikissa on sosiaalinen aspekti. kaikissa on kulttuurinen aspekti. Kaikessa on luovuus ja uuden ajattelutavan rakentaminen. Myös vaikkapa onnellisuuskysymykset alkavat pikkuhiljaa hahmottua myös mitattaviksi. Työntekijöille ja heidän lapsilleen ostetut Hop Lop liput voivatkin olla investointi eikä pelkkä ku-

luerä. Enää ei puhuta vain elinkeinopolitiikasta, vaan elinvoimapolitiikasta.

Toisaalta luovuuden merkitys korostuu edelleen. Siinä opiskelijoiden merkitys voi olla keskeinen.

Esimerkiksi Turun vierailukeskuksen peruskiven muuraustilaisuudessa Telesten toimitusjohtaja Rinnevaara totesi, että he ovat yliopiston kanssa käynnistämässä virtuaaliyritysprosessia, jossa he hakevat täysin uusia avauksia liiketoimintasegmenttiinsä. Syynä tähän on tulevaisuus. Vaikka Teleste toimii globaalisti ja hoitaa esimerkiksi koko Pariisin turvallisuusjärjestelmien juttuja, niin silti he näkevät yritysten sisällä, ettei omalla porukalla välttämättä näe mihin markkina on menossa.

Kynäräisen ajattelun mukaan korkeakoulujen olisi pikkuhiljaa syytä lähteä tuotteistamaan tulevaisuusajattelua myös opiskelijoiden kautta. Ammattikorkeakouluissa tätä on jo tehtykin, mutta yliopistot laahaavat pikkuisen perässä. Opiskelijat voisivat hyvin tehdä opintojaan vaikkapa perustamalla yrityksiä, jotka tarjoavat tulevaisuusajattelua omien alojensa elinkeinoelämäänsä. Samalla siitä saisi irti valtavan tutkimuspotentiaalin.

Jo pelkästään se, että vaikkapa Facebookin tai Twitterin seuraamiseen käytetty aikaresurssi saataisiin myytyä yrityksiin. Opiskelijat ja myös henkilöstö käyttää valtavasti aikaa erilaisten trendien seuraamiseen. Yksittäinen tuotekehityspäällikkö ei ehdi tehdä sitä samassa määrin, mutta osaisi varmasti käyttää siitä saatua tietoa jos voisi saada sen jäsennellyssä muodossa. Tätä ei ole oikein missään vielä kunnolla tehty.

Taidetta, elämyksiä ja resurssiviisautta

Myös taiteellisen bisneksen muotoja pitäisi Kynäräisen mukaan hakea entistä enemmän. Siihen tarvitaan tietenkin myyntiosaamista.

Meillä on taiteen huippuosaamista, kuten vaikka animaatio, mutta siitä ei ole vieläkään lähtenyt liikkeelle mitään isompaa ja se on aivan käsittämätöntä. Siinä voisi olla haastetta vaikka kulttuurituottajille. Se että tältä alueelta ei tule innovaatioita ja yritystoimintaa, kertoo osaltaan että meillä on yhä rakenteissa jotain pahasti pielessä.

Valoa Kynäräinen näkee erityisesti pelitoimijoiden yhteisöissä. Ne kasvavat koko ajan ja niillä on selkeästi tavoitteena myös kannattava ja kasvava yritystoiminta.

Nämä ovat näitä meidän eri kiihdyttämöprosesseissa, myös Humakin Crevessä, mukana olleita toimijoita. Siellä tapahtuu nyt koko ajan enemmän ja enemmän.

Viimeiseksi Kynäräinen nostaa esille resurssiviisauden:

Kyllä mä sen nostan nyt ykkösasiaksi. Se mitä kaikkea sen ympärillä kehitetään ja kuinka ollaan kärjessä, se ratkaisee myös tulevaisuudessa monta työpaikkaa. Siihen kannattaisi panostaa myös varsinkin ammattikorkeakouluissa riippumatta siitä mitä alaa opiskellaan.

Kaiken kaikkiaan Niko Kynäräisen haastattelusta tulee sellainen vaikutelma, että ainakin Turun seudulla oppilaitosten merkitystä mietitään tarkasti. Korkeakoulujen osaamista haluttaisiin hyödyntää, mutta myös niiden tulevaisuuspotentiaalia. Elinkeinojen kehittämisen avainpaikalta Kynäräinen näkee läheltä uusia tarpeita ja osaamisen katvealueita, mutta myös sen potentiaalin mitä korkeakouluilla voi olla vielä havaitsemattoman tulevaisuuden näkökulmasta. Haastattelun lopuksi Kynäräinen vielä kysyy, että pitäisiköhän lanseerata kokonaan uusi käsite ”tulevaisuuspedagogia”? Olisikohan vaikkapa Humakista rakentamaan sitä yhdessä opiskelijoiden ja yhteiskunnan eri toimijoiden kanssa?



Esimerkkejä Humakin hanketoiminnasta

Kim Lindblad

Seikkailusta liikuntaa kouluihin: ToiMeen! – hanke

Meillä on ongelma. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kouluterveyskyselyn mukaan alle puolet 12–14-vuotiaista liikkuu terveystensä kannalta riittävästi. Tilanne on vielä huonompi hieman vanhempien nuorten osalta, joista riittävästi liikuntaa saa enää kolmasosa. Nuori kaipaa aktiivista liikuntaa dataamisen ja television katselun lomaan myös muualla kuin koulussa, mutta koululla on myös hyvät mahdollisuuden tukea oppilaiden liikkumista.

Miksi ryhdyimme ToiMeen?

Uudessa opetussuunnitelmassa on asetettu tavoitteeksi, että koululaisilla olisi mahdollisuus liikkua vähintään tunti jokaisen koulupäivän aikana, liikuntatuntien lisäksi. Tämä ei ole helppo tavoite, sillä pelkkä mahdollisuus ei riitä takaamaan koululaisille riittävää liikuntaa. Lisäksi tarvitaan myös aktivoivia toimenpiteitä, koska läheskään kaikki tämän päivän nuoret eivät yksinkertaisesti liiku tarpeeksi. Vastaukseksi liikunnan puutteeseen koulujen oppilaita tulee totuttaa fyysisesti aktiivisempaan elämäntapaan joka edistää sekä henkistä että fyysistä hyvinvointia ja mielellään niin, että se on hauskaa, haastavaa ja motivoivaa.

Mikä on ToiMeen! -hanke?

Toiminnalliset menetelmät avuksi aineenopettajan arkeen on kolmevuotinen kehittämissanke, jonka rahoittajana on OKM. Hankkeessa Humak tarttuu yläkoulujen haastavaan tilanteeseen, juurruttaa uusia fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisuuden lisäämiseen pyrkiviä toimintatapoja ja -menetelmiä yläkoulujen aineenopettajien käyttöön. Toiminnallisissa menetelmissä ajatuksena on rakentaa oppimisympäristö paitsi luokkahuoneen sisälle myös sen ulkopuolelle (outdoor education) niin, että se on fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti aktiivinen ja motivoiva. Näin koululaiset saadaan sitoutumaan paremmin ryhmäänsä, he saavat mahdollisuuden fyysiseen aktiivisuuteen ja samalla opiskelusta tulee mielekkäämpää.

” Toiminnallisissa menetelmissä ajatuksena on rakentaa oppimisympäristö paitsi luokkahuoneen sisälle myös sen ulkopuolelle

Hankkeessa kehitettävät toiminnalliset menetelmät perustuvat seikkailu- ja liikuntakasvatuksen teorioihin sekä käytänteisiin ja näkemystä toteutukseen tuo tietenkin Humakin pitkäaikainen ja koeteltu osaaminen seikkailukasvatuksen opetuksessa. Hanke toteutetaan yhteistyössä yhden hallitusohjelman kärkihankkeen, Liikkuva koulu -ohjelman kanssa. ToiMeen! on itsessään valtakunnallinen ja mukaan on saatu yläkouluja Raaseporista Kuusamoon asti. Vuoden 2017 aikana kouluja on tullut mukaan jo kolmisenkymmentä ja niissä on sekä suomen että ruotsin kielisiä oppilaitoksia.

Seikkailusta liikkuvampaan kouluun

Hanke tarjoaa yläkoulujen aineenopettajille työpajoja, joiden kautta voidaan levittää ja edelleen kehittää hyviä havaittuja toiminnallisia opetusmenetelmiä osaksi peruskoulun arkea. Tämä kaikki tehdään yhdessä parhaiden asiantuntijoiden eli aineenopettajien kanssa. Työpajat etenevät kahdessa vaiheessa. Ensimmäisen työpaja on oikeastaan seikkailukasvatuksen lyhyttoppimäärä opettajien käyttöön. Tässä pajassa kirkastamme, mitä toiminnallisilla opetusmenetelmillä tarkoitetaan ja kartoitamme koulun käytössä olevat menetelmät ja resurssit. Itseasiassa emme ole välttämättä tekemässä lainkaan uutta, vaan useat opettajat käyttävät näitä menetelmiä jo paljon.

”Aktivoiva opetus antaa paitsi oppilaille, tuottaa uutta osaamista ja onnistumisen kokemuksia myös opettajille.

Onkin tärkeää jakaa näitä hyviä käytäntöjä ja toki tästä tulee oppia ja uusia ajatuksia myös Humakin opetukseen. Lähtökohtana on vuorovaikutus ja yhdessä tekeminen. Ensimmäisen työpajan lopuksi vielä sitoutetaan mukana olevat opettajat käyttämään menetelmiä rohkeammin seuraavan puolen vuoden aikana, mikä vielä entisestään lisää sekä opettajien että humakilaisten saamia kokemuksia.

Työpajakokonaisuuden toinen vaihe aloitetaan omatoimisia kokeiluja sisältäneen puolen vuoden jälkeen. Silloin työskennellään käytännönläheisemmin ja kokeillaan erilaisia toiminnallisia menetelmiä ja suunnitellaan samalla oppitunteja sekä toiminnallisen oppimisen mahdollisuuksia. Samalla laaditaan strategiapohja koululle siitä, miten toiminnallisia menetelmiä voidaan ottaa vahvemmin käyttöön koulun arjessa.

Parhaalla mahdollisella tavalla toteutuessaan työpajakokonaisuus lisää opettajien osaamista toiminnallisten menetelmien käytössä, nostaa oppilaiden liikunnallista aktiivisuutta ja motivaatiota liikkua ja tarjoaa myös uusia tapoja toteuttaa perinteistä tietoon pohjautuvaa opetusta. Myös kokemukset tästä ovat olleet hyviä. Aktivoiva opetus antaa paitsi oppilaille, tuottaa uutta osaamista ja onnistumisen kokemuksia myös opettajille.

Miten pistää ToiMeksi?

Miten opettajat sitten voivat toteuttaa toiminnallista ja liikuntaan aktivoivaa työskentelytapaa omassa opetuksessaan?



Aloittamisen ei tarvitse olla vaikeaa. Aktiivisuuden lisäämisen voi aloittaa esimerkiksi kampanjalla, jossa opettajakunta sitoutuu yhden viikon aikana kokeilemaan vähintään yhtä tapaa, joka vähentää oppilaiden istumista. Paras hyöty tällaisesta viikosta saadaan, jos opettajilla on mahdollista jakaa kokemukset käytetyistä menetelmistä kaikkien käyttöön.

Mahdollisuuksia toiminnallisuuteen tarjoaa koko koulun alue. Koulun alueella on muitakin opetukseen soveltuvia tiloja kuin luokat. Näitä voi kartoittaa vaikkapa tekemällä koulun henkilökunnan kanssa ideakävelyn sekä koulun sisä- että ulkotiloissa ja pohtia samalla mitä aineita ja ai-

heita voisi opettaa nähdyissä paikoissa. Tärkeää on nähdä tilojen antamat mahdollisuudet uudella tavalla, mutta samalla on myös mahdollista pohtia kuinka tiloja voisi muokata paremmin aktiivisuutta edistävään suuntaan.

Mahdollisuuksia on rajattomasti. Opetuksen suunnittelussa voi miettiä kuinka toiminnallisuutta edistävät ideat saadaan käytäntöön, mutta myös miten tieto erilaisista toteutuksista saadaan jaettua koululla? Tieto lisää mahdollisuuksia uusiin oivalluksiin.

Eeva Mäkelä

Tieto kantaa lumella

– Lumiturvallisuuskoulutuksen kehittäminen ja lumivyörytiedon tuottaminen - hanke

Lumivyöryonnettomuuksien suhteen Suomi on ollut lintukoto. Ajatuksena on ollut, että tasaisessa maassa ihmiselle vaarallisia lumivyöryjä ei kovin usein tapahdu. Kuitenkin Pohjois-Suomen tuntureilla lumivyöryt ovat jokatalvisia ja niitä laukaisevat niin hiihtäjät, lumikenkäilijät kuin moottorikelkailijatkin. Suomalaisia jää lumivyöryihin joka talvi sekä kotimaassa että ulkomailla. Usein lumivyörytilanteista selviydytään säikähdyksellä tai ruhjeilla, mutta valitettavasti myös kuolemantapauksia sattuu etenkin Suomen rajojen ulkopuolella. Harrastajamäärät takamaastoissa ovat kasvussa ja yhä useampi löytää tiensä tuntureille ja vuorille. Kuitenkin suomalaisten tietoisuus lumivyöryriskistä on vielä hyvin vaihtelevalla tasolla eikä liian moni edes tunnista koko riskiä.

Hankkeen kohderyhmät

Lumivyöryihin liittyvää osaamista siis tarvitaan ja sen lisäämisellä voidaan paitsi ennaltaehkäistä lumivyöryonnettomuuksia myös tehostaa mahdollisiin onnettomuuksiin liittyvää pelastustoimintaa. Keskeisimmin lumivyöryosaamista tarvitsevatkin erilaiset lumiturvallisuuskoulutusta tarjoavat organisaatiot sekä järjestö- ja yhdistystoimijat jotka toteuttavat työtään lumivyöryalttiissa olosuhteissa. Toinen kohderyhmä on ulkoilmalajien

harrastajat, jotka hyötyvät välillisesti eri organisaatioiden osaamisesta, mutta joille voidaan myös suunnata suoraan lumiturvallisuuteen ja lumivyöryosaamiseen liittyvää koulutusta.

Lumivyöry – Lumiturvallisuuskoulutuksen kehittäminen ja lumivyörytiedon tuottaminen

Humanistinen ammattikorkeakoulu on ottanut haasteen vastaan ja lähtenyt kehittämään lumiturvallisuuskoulutusta sekä lumivyöryosaamista osana seikkailu-

kasvatuksen opetusta. Toimintaa toteutetaan Euroopan sosiaalirahaston (ESR) osarahoitteisella Lumiturvallisuuskoulutuksen kehittäminen ja lumivyörytiedon tuottaminen –hankkeella. Rahoituksen työhön on myöntänyt Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Hankkeessa tuotetaan eri kohderyhmien tarpeisiin lumiturvallisuuskoulutusta ja varmistetaan lumiturvallisuuskoulutuksen vakiintuminen Suomessa. Hankkeessa kehitetään koulutuskokonaisuuksia ja tuotetaan lumivyörytietoudesta materiaalia suomen kielellä. Hankkeen tiedonjako tapahtuu www.lumivyory.fi sivuston sekä Facebook-yhteisön kautta.

Hankeaika ja toteutus

Hanke on aloitettu vuonna 2015 ja se jatkuu 2017 loppuun. Ensimmäisenä vuotena kartoitettiin lumivyöryosaamiseen liittyvää osaamista ja luotiin yhteydet niihin tahoihin, jotka voivat toiminnassaan hyödyntää hankkeen tuloksia. Lisäksi järjestettiin myös Suomen ensimmäinen lumiturvallisuusseminaari. Hankkeen toisena ja kolmantena vuotena on pitkälti keskitytty toteuttamaan pilottikursseja sekä testaamaan ja kehittämään koulutustarjontaa. Pohjois-Suomessa toteutetut ensimmäiset pilottikoulutukset suunnattiin lumivyöryosaamista ammatissaan tarvitseville tahoille. Koulutukset lisäsivät keskeisten

” Hankkeessa tuotetaan eri kohderyhmien tarpeisiin lumiturvallisuuskoulutusta ja varmistetaan lumiturvallisuuskoulutuksen vakiintuminen Suomessa ”

tunturialueiden läheisyydessä toimivien pelastuslaitosten ja muiden viranomaistahojen henkilöstön osaamista.

Toisen aallon pilottikoulutuksissa kohderyhminä ovat harrastajaryhmät ja hanke näkyy useassa talven 2017 vapaa-laskutapahtumassa ja pyrkii lisäämään harrastajaryhmien tietoisuutta lumivyöryistä ja turvallisesta talviretkeilystä. Tavoitteena on, että hankkeen päätteeksi on syntynyt monipuolinen koulutuskokonaisuus, joka soveltuu Suomeen sekä suomalaisille. Pitkän tähtäimen tavoitteena on, että Suomeen on syntynyt vakiintunut koulutusjärjestelmä asi-antuntevine kouluttajineen ja lumiturvallisuus on omak-suttu osaksi talvisia aktiviteetteja.

Lumiturvallisuus –hanke ja seikkailukasvatus

Hanke on tarjonnut muutamalle Pohjois-Suomen seikkailukasvatuksen opiskelijalle opinnäytetyön aiheen ja harjoittelumahdollisuuden. Hankkeen nettisivuilta löytyy mm. videokoosteita, jotka ovat osa yhden opiskelijan opinnäytetyötä. Seikkailukasvatuksen syventävällä avoimen AMK:n talvitaitojen osiolla tullaan myös testaamaan hankkeen koulutusmateriaalia. Näin konkreettisen ongelman ratkaisulla voidaan tuottaa paitsi suoraan kohderyhmää hyödyttävää tietoa, myös opetusta kehittävää osaamista. Yhteisen turvallisuuden vaaliminen on tärkeää myös korkeakoulun näkökulmasta.

Lumivyöry.fi

TIETO KANTAA LUMELLA.

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Euroopan unioni Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa EU:lta 2014-2020

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Benny Majabacka

Hyvinvointia kulttuurista

Hyvinvoinnin Välitystoimisto-hankkeessa on rakennettu koko Suomen kattavaa osallistavan taiteen välitysverkostoa, joka kehittää osallistavan taiteen tuotantoa ja markkinoita kokoamalla ensimmäistä kertaa taiteilijat, tuottajat sekä sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset yhteen. Turku, Jyväskylä ja Kaakkois-Suomi ovat ydintoiminta-alueita.

Mikä HVVT

Hyvinvoinnin välitystoimisto on ESR-rahoitteinen hanke, joka käynnistyi toukokuussa 2015. Kaksi- ja puolivuotisen hankkeen keskeisimpänä päämääränä on luoda malli valtakunnallisesta välitystoimistosta, joka toimii osallistavan taiteen ja sote-kentän välissä toiminnan välittäjänä ja kehittäjänä. Hankkeesta vastaa Humanistinen ammattikoulu ja partnereita ovat Turun amk, Saimaan amk ja Jyväskylän yliopisto. Mukana on myös Taiteen edistämiskeskus ja Turun sekä Jyväskylän kaupungit.

Hvvt:n tärkeimpiin toimintoihin kuuluu neuvontapalvelu ja julkaisutoiminta sekä lukuvuoden mittainen täydennyskoulutus. Toiminnan fokuksena on kehittää osallistavan taiteen kenttää ja yhdistää tarjontaa ja kysyntä. Täydennyskoulutuksissa (Tatu ja Sote - taiteen tuotanto hyvinvointityössä) on käyty läpi kaksi vuosikurssia. Mukana on ollut

sosiaali- ja terveysalan, kulttuurituotannon ja taidealan toimijoita, jotka ovat koulutuksen aikana mm. tuottaneet markkinoille osallistavan taiteen tuotteita. Hanke on siis pureutunut suoraan yhteiskunnallisiin tarpeisiin.

Myös Humakin kannalta hanke on merkittävää kehittämistyötä. Hanke sitoutuu vahvasti Humakin strategiassa määriteltyihin nouseviin aloihin, kuten uusien osallisten mukaan tuomiseen taidemarkkinoille, kulttuuristen perusoikeuksien toteutumiseen ja kommunikaatio-osaamiseen. Tätä kautta hanke on tuonut toteuttajilleen laajasti uutta osaamista sote-sektorin ja kulttuurialojen yhteistyön mahdollisuuksista.

” Toiminnan fokuksena on kehittää osallistavan taiteen kenttää ja yhdistää tarjontaa ja kysyntä.

HVVT näkyy ja tekee kentällä

Hankkeen järjestämät tapahtumat ovat olleet antoisia ja onnistuneita. Yksi hieno esimerkki tapahtumasta oli 2016 kevään lopulla järjestetty Tatun ja Soten Kevätjuhla, jonka juonsi Paleface. Myös moni muu tunnettu taiteilija on antanut panoksensa Hvvt:n tapahtumiin. Nyt kun hanke alkaa olla lopuillaan, on tilaisuuksia järjestetty lukuisia ja niihin on osallistunut mittava joukko sote-alan ja kulttuurin yhteyksistä kiinnostuneita ihmisiä. Toiminnan näkyvyys esimerkiksi tapahtumien, tilaisuuksien ja erilaisten koulutusten kautta onkin tärkeää, sillä huolimatta tunnustetusta merkityksestään kulttuurinen hyvinvointityö voisi olla yhteiskunnassa laajemminkin tunnettua ja tunnustettua.

Näkyvyyden lisäksi tärkeää on myös tuottaa konkreettisia kokeiluja. Vuonna 2017 hankkeen tärkeänä kehittämiskärkenä on toiminut kulttuurisen hyvinvointityön ansaintamallien kehittäminen ja osallistuneiden yritysten liiketoiminta- ja kustannuslaskelmien työstäminen. Samalla toimintamalleja on testattu kentällä varsinaisen liiketoiminnan aloittamisen pohjaksi.

Yhtenä tärkeimpänä osana hanketta on Hyvinvoinnin välitystoimiston vakinaistaminen. Tätä silmällä pitäen on laadittu liiketoimintamalleja ja luotu myös

välityspalvelulle omaa liiketoimintasuunnitelmaa. Näiltä osin kehitystyö konkretisoituu, kun Hyvinvoinnin välitystoimisto aloittaa keväällä 2018 osakeyhtiömuotoisena.

Yhteistyötä myös opintoihin

Yksi Hyvinvoinnin välitystoimisto –hankkeen piirteitä on ollut se, että se on mahdollistanut monialaisen yhteistyön myös osallistuvien korkeakoulujen opinnoissa. Samalla tavoin kuin hanke toimii osallistavan taiteen ja sote-kentän välittäjätoimijana ja mukana on niin sosiaali- ja terveysalan, kulttuurituotannon kuin taidealan toimijoita, on hanke myös mahdollistanut eri alojen opiskelijoiden osallistumisen toimintaan.

Hankkeessa on ollut työharjoittelijoina useita kulttuurituottaja-, yhteisöpedagogi- ja sosionomiopiskelijoita. Kulttuurituotannon koulutuksen opintojaksoja on integroitu hanketyöhön monin tavoin. Ensimmäisen vuoden opiskelijat ovat suunnitelleet uudenlaisia malleja tapahtumille, talouskurssilaiset ovat tehneet valmennettaville selvityksiä yritystoimintaan liittyen ja kolmannen vuoden opiskelijat selvittävät valmennuksessa kehitettyjen tuotteiden menestymistä. Hankkeessa on ollut useita harjoittelijoita ja opinnäytetyöntekijöitä, ja moni hankkeen julkaisuista perustuukin heidän tekemäänsä työhön.

Hvvt on ollut poikkeuksellinen hanke myös kokonsa puolesta. Sen lähes miljoonan euron budjetti ja useat hankepartnerit ovat mahdollistaneet opiskelijoiden tutustumisen todella suuren projektin hallintoon ja käytännön toteutukseen. Opiskelijat ovat päässeet seuraamaan monialaista työskentelyä niin valmennuksessa kuin ohjausryhmänkin kokouksissa, ovat päässeet tutustumaan raporttien ja budjettien laadintaan, tehneet tarjouspyyntöjä ja oikeastaan lähes kaikkea, mitä hankkeessa tapahtuu.

Myös viestintätöitä suunnitelmista toteutukseen on tehty opiskelijoiden kanssa. Hvvt:n useat seminaaritapahtumat ovat olleet myös tapahtumatuotannollisesti mielenkiintoisia tehtäviä. Periaatteena on ollut se, että hankkeeseen



mukaan lähtevälle opiskelijalle annetaan selkeä itsenäinen työkokonaisuus josta hän vastaa.

Oppimisen näkökulmasta hanke on siis mahdollistanut uuden osaamisen ja toimialojen osaamisia yhdistävän taidon kehittymisen myös korkeakoulujen opiskelijoille. Tulevaisuudessa voidaan nähdä yhä lisääntyvää tarvetta kulttuuriselle osaamiselle myös sote-kentällä, joten erityisen tärkeää on ollut myös päästä kokeilemaan erilaisia yhteistyömuotoja näiden välillä. Yksi keskeinen oppi, jota hanketyö voi opiskelijoille antaa, onkin yhteistyön merkityksen korostuminen. Omat taidot eivät ole ainoa osaa-

misen muoto, vaan yhteiskunta kehittyy yhteistyöllä ja eri osaamisen yhdistelminä.

<http://www.hvvt.fi/>

<https://www.youtube.com/watch?v=LfMmkvLuRAI>

Nina Luostarinen

Kohdevaloissa rauniot

Lights on! on Central Baltic –rahoitteinen hanke, jonka toiminta-aika on syyskuusta 2015 joulukuuhun 2018. Se luo historiallisten matkakohteiden verkoston Suomeen ja Viroon. Hanke valottaa Itämeren koilliskolkan yhteistä kiehtovaa menneisyyttä ja sen aikana ihmisiä innostetaan vierailemaan raunioilla, linnoituksissa, linnavuorilla ja puistoissa sekä kehitetään niiden laatua matkakohteina.

Raunioista matkailukohteiksi

[Lights On!](#) –hankkeessa verrattain tuntemattomista historiallisista nähtävyyksistä pyritään tekemään todellisia matkailukohteita. Keskeisenä osana on kohteiden palvelurakenteiden parantaminen; matkailijat pääsevät kulkemaan kunnostettuja ja uusia reittejä pitkin ja uusissa opasteissa kerrotaan tenhoavia tarinoita historian käännteistä hyödyntäen uusinta teknologiaa kuten mobiiliopastuksen ja lisätyn todellisuuden ratkaisuja.

Hankkeessa käytetään myös luovia markkinoinnin tuoreita lähestymistapoja kuten pelillistämistä ja sissimarkkinointia. Matkailijat ja paikalliset asukkaat kutsutaan myös valoteemaisiin tapahtumiin sekä muihin historian elävöittämistapahtumiin. Tavoitteena onkin lisätä kävijämääriä ja houkutella kohteille uusia kävijäryhmiä. Näil-

tä osin hanke tukee laajasti Humakin kulttuurituotannon kehittämistyössä jo pitkään keskiössä ollutta yleisötyön näkökulmaa ja tuottaa samalla uusia tapoja viestiä kulttuuritoiminnasta eri yleisöryhmille.

Tuotteita ja palveluja kehittämässä

Hankkeessa kehitetään ja luodaan uusia matkailutuotteita ja -palveluja yhdessä paikallisten matkailuyrittäjien kanssa: kulttuurituotanto ja luova yrittäjyys tuodaan yhteen, kun matkailuyrittäjät osallistuvat valmennusohjelmaan. Näin paikallisyhteisöt saavat jatkossa hankekohteista enemmän taloudellista hyötyä ja toisaalta matkailijoille on tarjolla uusia kiinnostavia palveluja. Hankkeessa myös

” **Kehittämistyötä tehdään monipuolisesti toimialojen rajapinnoilla: matkailun, kulttuuriperinnön sekä esimerkiksi pelialan.**

laaditaan ja otetaan käyttöön vastuullisen matkailun periaatteet, jotka varmistavat, että kasvava matkailukäyttö on kestävä, eikä vaaranna kohteiden kulttuuriperintöä tai luontoa.

Yrittäjien kanssa toteutettava valmennusohjelma tuottaa arvokasta tietoa myös kulttuurituotannon koulutuksen käyttöön ja osia ammattimaisesti kulttuurialan ja matkailun yritystoimintaa tekevien yrittäjien kanssa testatusta valmennuksesta voidaan liittää suoraan Humakin opetustarjontaan.

Kohti monialaista verkosto-osaamista

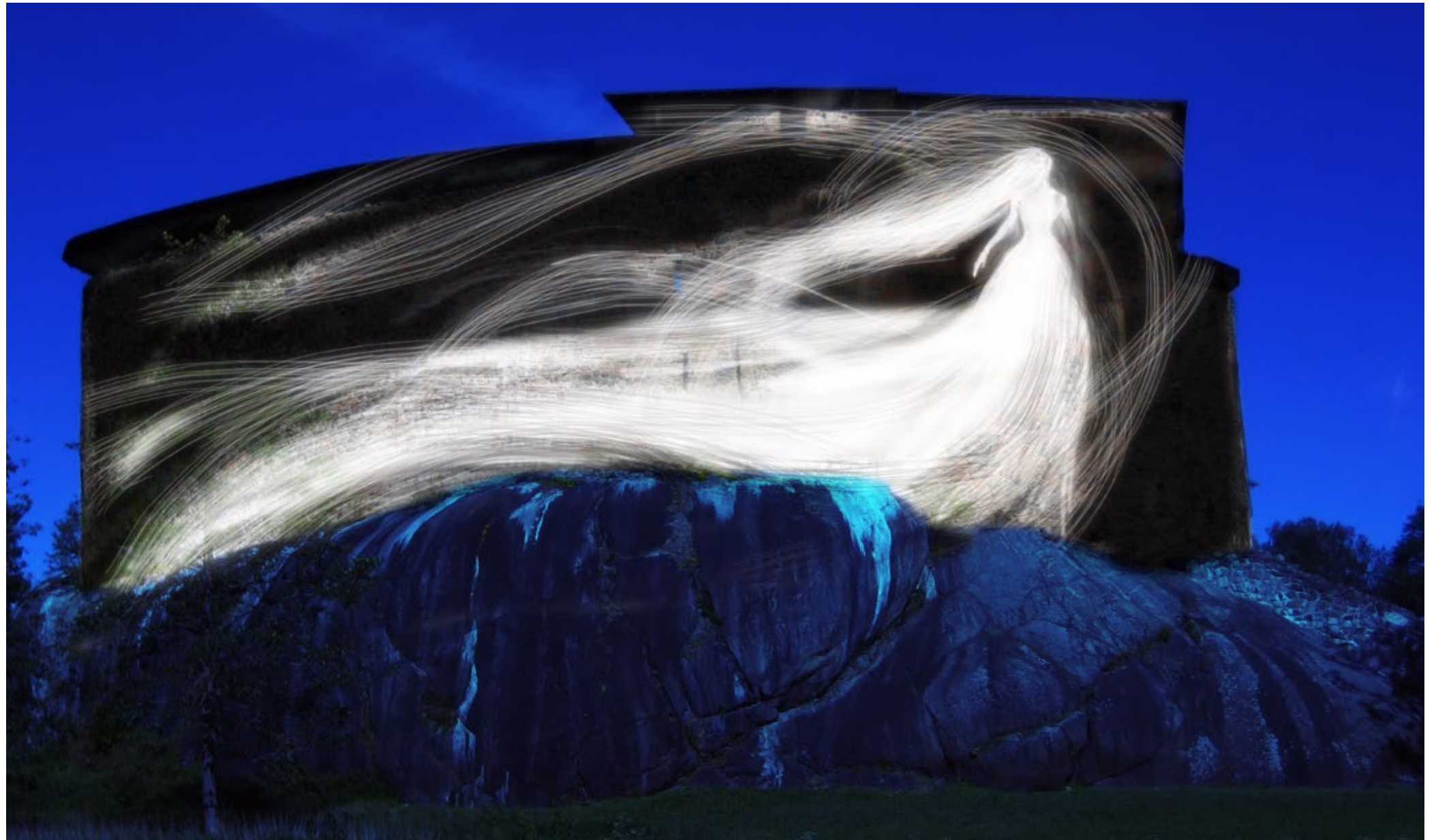
Hanke tukee Humakin tuottajuus ja kulttuurin välittäjätoiminta vahvuusalan tavoitetta tuottajatoiminnan monialaisesta verkosto-osaamisesta, jossa kulttuurituottajien verkosto- ja välittäjäosaaminen tuodaan eri toimialojen käyttöön. Tässä hankkeessa kehittämistyötä tehdään monipuolisesti toimialojen rajapinnoilla: matkailun, kulttuuriperinnön sekä esimerkiksi pelialan. Hanke on keskeisessä roolissa luomassa kohteiden ympärille uusyhteisöjä, ja kehittämässä avoimen ja spontaanin osallistumisen toimintaympäristöjä ja toteuttaa silläkin tavoin vahvuusalan strategiaa. Opetussuunnitelmassa hanke tukee “Kulttuurin toimintaympäristön tuntemus” –kokonaisuutta

” Hankkeessa on myös tarjottu opiskelijoille runsaasti mahdollisuuksia oppimiseen. Opiskelijat ovat toimineet vastuullisina tekijöinä.

ennen kaikkea innovaatiotoiminnan sekä kokeilukulttuurin edistäjänä. Hankkeessa on myös tarjottu opiskelijoille runsaasti mahdollisuuksia oppimiseen. Opiskelijat ovat toimineet vastuullisina tekijöinä maksatushakemuksista kansainvälisen [valaistuskilpailun](#) ja [korukilpailun](#) tuottamiseen. Opiskelijatiimit ovat päässeet toteuttamaan myös esimerkiksi hankkeen ulkoasua, [Vallisaaren](#) avajaisten sisältöä, kansainvälistä [opiskelijaleiriä](#) sekä monenlaisia luovia kokeiluja [Vallan tarinoista](#), [menneisyyden hahmojen laserkeilaukseen](#), [360-videoihin](#) ja laajoihin yleisöta- pahtumiin saakka.

Osansa hankkeeseen tuo myös oppilaitosyhteistyön näkökulma. Yhtenä hankkeen yhteistyökumppaneista on myös Tarton yliopiston alaisuudessa toimiva Viljandin kulttuuriakatemia. Muina yhteistyökumppaneina toimivat hanketta hallinnoiva Metsähallitus sekä Viron vastaava toimija Riigimetsa majandamise keskus (RMK). Varsinaisten kumppaneiden lisäksi yhteistyötä tehdään mm. Turun ammattikorkeakoulun Game Labin, Kouvolan seudun ammattiopiston ja Sataedun kanssa.

Vuoden 2017 suurten ponnistusten eli elokuun 2017 valotapahtumien jälkeen Lights on! hankkeessa suunnataan katse kohti vuoden 2018 mobiiliapplikaation julkistusta, jonka kautta kohteet yhdistetään pelillisin keinoin vallasta kertovien tarinoiden kokonaisuudeksi. Tarjolla on siis vielä ainakin haasteellista tapahtumatuotantoa sekä lisätyä todellisuutta hyödyntävän kulttuuritoiminnan kehittämistä.



Lisätietoja hankkeesta: <http://www.metsa.fi/lightson>

Hankkeen Humakin toimintojen sivut: <http://lightson.humak.fi/>

Hankkeen esittelyvideo: <https://www.youtube.com/watch?v=zyMSYLclzRA&t=1s>

Hankkeen FB-sivut: <https://www.facebook.com/cblightson/>

Anna Pikala

Baanaa pitkin työelämään

Humanistisen ammattikorkeakoulun Baana-hanke rakentaa maahanmuuttajille konkreettisia väyliä työelämään ja yrittäjyyteen – ja tarjoaa samalla opiskelijoille tarpeellista tietotaitoa tulevaa työelämää varten.

Helpottamassa maahanmuuttajien työllistymistä

Viime aikojen uutisotsikot kertovat, kuinka ”Väärät käsitykset haittaavat maahanmuuttajien työllistymistä” ja kuinka ”Maahanmuuttajat halutaan yrittäjiksi” ja miten ”Maahanmuuttajat ovat suomalaisille työmarkkinoille mahdollisuus, eivät uhka”.

Humakin syyskuussa 2016 käynnistämä kolmevuotinen ESR-hanke Baana vastaa näihin ajankohtaisiin tarpeisiin. Baana neuvoo ja kouluttaa maahanmuuttajataustaisia työnhakijoita työnhakuun ja yrittäjyyteen sekä rakentaa yhdessä yritysten kanssa perehdytyspaketteja. Perehdytyspakkettien avulla madalletaan ennakkoluuloja palkata maahanmuuttajataustainen työnhakija ja helpotetaan monikulttuurista kohtaamista.

Tarve palveluille on ollut suuri – jo ensimmäisen kolmen kuukauden aikana hankkeen Baana-neuvontapisteessä kävi yli 200 asiakasta ja useat yritykset olivat kiinnostuneita yhteistyöstä.

Mun mielestä Baana on paljon enemmän kuin kuningatasidea tai hyvä juttu, pikemminkin puuttuva palanen jotta työllistyminen on mahdollista. Baana-hanke on Varsinais-Suomessa parasta mitä maahanmuuttajien työllistymisessä voi tapahtua. – saamamme palaute Baana-hankkeesta

” Monialaisella yhteistyöllä pystymme rakentamaan uudenlaisen mallin maahanmuuttajien työllistymisen edistämiseksi sekä levittämään hyviä käytäntöjä alueellisesti ja valtakunnallisesti.

Uudenlainen malli työllistymisen edistämiseen yhteistyössä opiskelijoiden ja laajan verkoston kanssa

Humak ei tee Baanaa yksin, vaan yhteistyössä laajan verkoston kanssa. Baanaa ovat mukana tekemässä henkilöstövuokrausyritys Citywork Turku Oy ja Turun kaupunki sekä paljon yhteistyökumppaneita ja opiskelijoita. Monialaisella yhteistyöllä pystymme rakentamaan uudenlaisen mallin maahanmuuttajien työllistymisen edistämiseksi sekä levittämään hyviä käytäntöjä alueellisesti ja valtakunnallisesti. Hyvät käytännöt siirtyvät kentälle myös hankkeessa mukana olevien opiskelijoiden myötä. Opiskelijat pääsevät Baana-hankkeessa tekemään markkinointia, neuvontaa, koulutuksia ja hankehallintoa - ja näin kerryttämään tarpeellista tietotaitoa niin projektinhallinnan kiemuroista, monikulttuurisuudesta, kotoutumisesta kuin työllisyyspolitiikastakin tulevaa työelämää varten.

Baana on ollut sekä mahdollisuus että mahdollisuus. Käytän termiä kaksi kertaa siksi, että koen Baanan erinomaiseksi väyläksi auttaa maahanmuuttajataustaisia oikeasti löytämään töitä. Toinen syy on se, että työkokemus jota itse olemme opiskelijoina saaneet on korvaamatonta: monenlaisten asiakkaiden kanssa törmää

samoihin kysymyksiin työn ja oman paikan löytämisestä. Nyt tunnemme paremmin työllistämisen pelikentän, ja osaamme olla avuksi kenelle tahansa taustasta riippumatta. – Baana-hankkeessa harjoittelijana olevan opiskelijan ajatuksia hanketyöstä

Vuosi Baanalla, mitä on tapahtunut?

Kun hankkeesta on aidosti hyötyä, niin siitä on myös mukava kertoa. Reilun vuoden aikana Baana-pisteellä on ollut lähes 1000 käyntiä. Baanan kautta on työllistynyt 107 maahanmuuttajaa, erityisesti ravintola-alalle, logistiikkaan, siivousalalle ja kaupan alalle. Mukaan kynnystä mataltamaan on lähtenyt jo 25 yritystä Varsinais-Suomesta. Maahanmuuttajien työllistymisen edistämiseksi Baana kokeilee työnhakuneuvonnan ja –koulutusten lisäksi erilaisia malleja työpaikoilla.

Esimerkiksi Baana-kymppimallia kokeiltiin kesällä menestyksekkäästi niin, että elintarviketehtaalle palkattiin yksi ns. Baana-kymppi, joka puhui suomen lisäksi muiden palkattavien kieltä, venäjää. Hän sai kuukauden verran parempaa palkkaa toimiessaan linkkinä työntekijöiden ja työpaikan välillä. Yritys oli oikein tyytyväinen tähän malliin ja palkkasi tiimiin vielä yhden venäjänkielisen työntekijän lisää.

Sen lisäksi teimme yhteistyötä Höyrylaivaosakeyhtiö Ukkopekan kanssa. Kerroimme heille työ- ja rekrytointikokeilusta ja etsimme heille näihin kokeiluihin oikeutetut sopivat työntekijät. Palaute puhukoon puolestaan:

Saimme todella ammattitaitoisia ja innokkaita työntekijöitä maahanmuuttajista, jotka toivat mukavan piristävän lisän työyhteisöömme iloisuudellaan ja reippauksellaan. Ennen työllistämistä he pääsivät näyttämään rekrytointi- ja työkokeilussa osaamistaan ja sisäistämään meidän talon tapoja. – Ravintopäällikkö Mia Vieltjärvi, Höyrylaivaosakeyhtiö Ukkopekka



Jotta pysyt Baanalla mukana, tykkää meistä Facebookissa – Baanalla on jo lähes tuhat tykkääjää.

[Baana - työtä, koulutusta ja tukea yrittäjyyteen maahanmuuttajille.](#)

Lisätietoja osoitteesta: www.baanalla.fi

Timo Parkkola, Marika Ahlavo ja Hannu Hyyppä

3D- kulttuurihubi

Digitaalisuus tulee osaksi kulttuurituotantoja, halusimmepa sitä tai emme. Uudet teknologiat kehittyvät, tulevat edullisemmiksi ja helpommin saavutettaviksi niin taiteen tekijöille, taidetta välittävälle organisaatioille kuin taidekokemuksia etsiville yleisöillekin. Aalto-yliopisto ja Humanistinen ammattikorkeakoulu ovat yhdistäneet voimansa tutkiakseen digitaalisten kulttuurituotantojen mahdollisuuksia ja kokeillakseen niitä käytännössä. Tavoitteena on tuottaa innovaatioalusta, joka tarjoaa eri osapuolille mahdollisuuden olla mukana kehityksen etulinjassa. 3D-kulttuurihubi on EAKR-rahoitteinen hanke, jossa rakennetaan kolmiulotteisuuden ja virtuaalisuuden mahdollisuuksia pilotoivaa avointa, kansainvälisen tason kehitysympäristöä (hubia) kulttuurialalle.

Teknologia osana elämää

”Digitaalinen ruumishuone parantaa poliisin kykyä selvittää murhia”, kertoi Tekniikka & Talous-lehden otsikko 8.4.2014. Mistä oli kysymys? Ei sen kummallisemmasta asiasta kuin siitä, että Kööpenhaminan oikeuslääketieteen laitos oli aloittanut projektin, jossa 3D-animoinnin avulla rakennetaan malleja, joiden avulla kyetään selvittämään henkirikoksia entistä paremmin. Lähtökohtana oli luoda todellisesta henkirikoksen uhrista digitaalinen malli, jon-

ka perusteella voi skenaariopohjaisesti rekonstruoida niin lähelle aidon matemaattisesti todennettavan kuvan uhrin kuolemasta kuin mahdollista. Uhrin sisäpuolelta kuva luodaan magneettikuvauksella ja tietokonetomografialla, ulkopuolelta valokuvaamalla ja laserskannauksella. Oikeuslääketieteelliset tutkijat ja poliisit voivat menetelmän ansiosta saada hyvin luotettavan kuvan uhrin asennosta ja liikkeistä esimerkiksi luodin osuessa häneen. Ja mikä parasta – digitaalinen ruumis ei mätäne. Rikostutkinnassa tietojen hakeminen voi kestää pitkään, jopa vuosia, mutta skenaarioiden pohjalta tehty rekonstruktiot pysyvät muuttumattomina ja 3D-visualisoinnilla voidaan luoda digitaalinen arkisto, johon tuoreimpia todisteita voidaan aina verrata. Tapahtumaketjun selvittäminen on silloin totuttua tarkempaa.

Myös Australiassa, Ranskassa ja Englannissa on onnettomuus- ja rikospaikkatutkimuksissa 2010-luvulta lähtien käytetty laserkeilausta rikospaikkaympäristön dokumentointiin. Nopea, paikkatiedoiltaan ja mitoiltaan oikea 3D-dokumentointi rikospaikasta tuotetaan mittatarkaksi 3D-kartaksi. Paikan päällä olevia kohteita voidaan mallintaa, tulostaa ja tarkastella. Tapahtumaa analysoivalle ja tarkastelevalle ryhmälle digitaalinen malli on tarkastelu-kohteena staattisempi ja steriilimpi kuin aito rikospaikka. Veri ja muut vastenmieliset onnettomuus- tai rikospaikan kohteet voidaan digiympäristössä esittää ilman tunteisiin

vahvasti vaikuttavia värejä. Tulkinta ja analysointi voidaan siis tehdä esteettömästi, ajasta ja paikasta riippumatta.

Onko digiruumis taidetta?

Edelliset esimerkit olivat toki groteskeja, etenkin kun niillä avataan kulttuuria ja 3D-teknologioita yhdistävän hankkeen esittelevä artikkeli. Huomion arvoista on kuitenkin, että ”eläväksi” tuo ruumis saadaan samoilla työkaluilla kuin animaatioissa, peliteollisuudessa tai elokuvan tekemisessä käytetään. Ja jos ihan tarkkoja ollaan, niin digitaalinen ruumis ei ole mikään ruumis. Se on fiktio, siis oikeastaan taidetta. Sanana fiktio puolestaan tulee latinankielisestä sanasta fictio, joka tarkoittaa tekelettä tai rakennettua muodostelmaa. Fiktio puolestaan mielletään perinteisesti seipitteeksi, jopa valheelliseksi. Samalla sillä kuitenkin on usein jotain merkittävää sanottavaa todellisuudesta. Näin muodostuu paradoksi, jota Linda Hutcheon on kuvannut teoksessaan Narcissitic Narrative: The Metafictional Paradox (1980).

Kysymys on mielenkiintoinen. Murha on mitä totisinta totta, mutta sitä voidaan tutkia fiktiivisessä ympäristössä tarkemmin kuin olisi koskaan mahdollista luonnon ympäristössä. Samalla kuitenkin oikeusistuinten täytyy muodostaa asiaan selkeä kanta. Voidaanko tätä

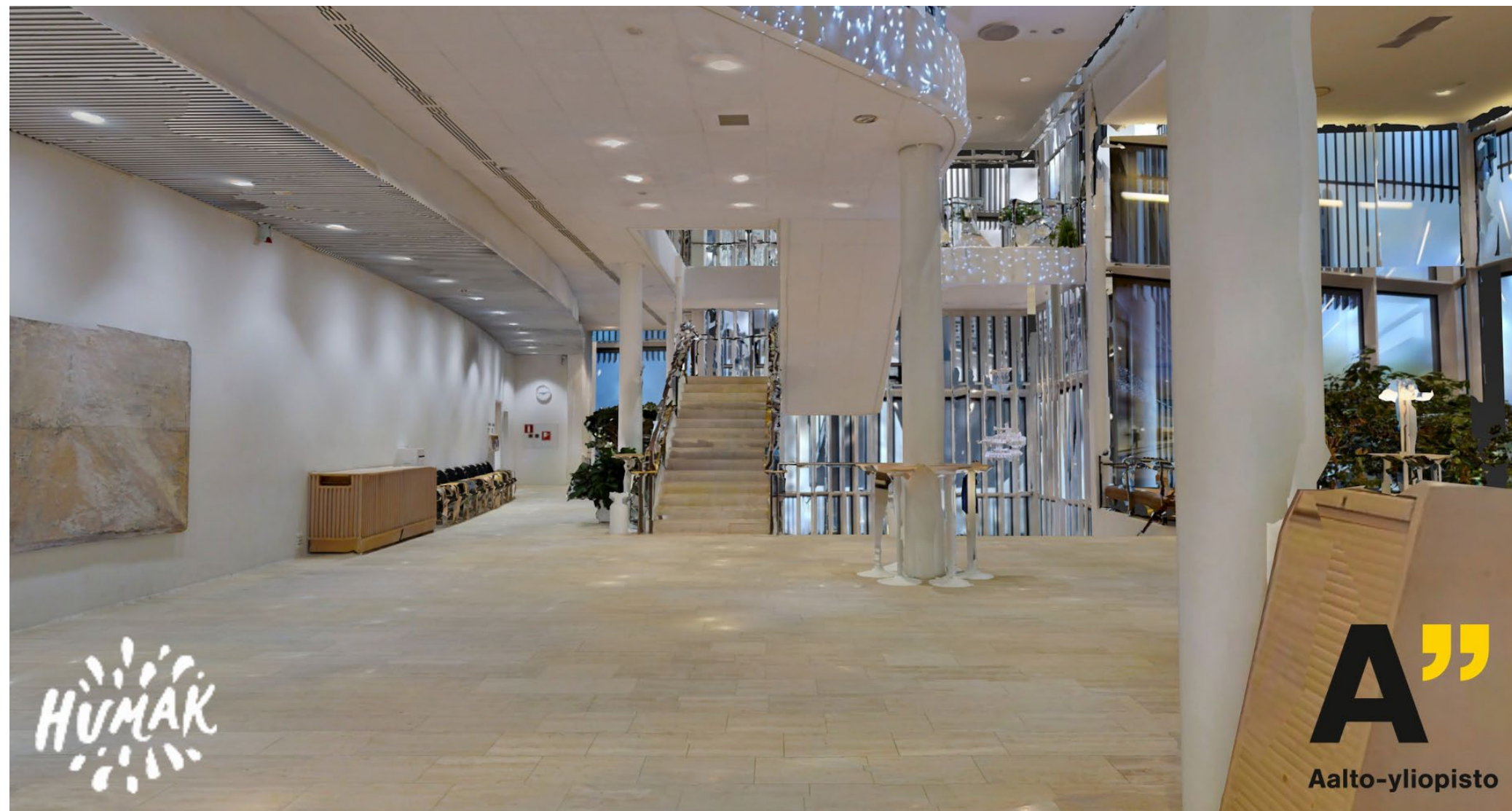
” Jos todellisuus voidaan mallintaa mittatarkasti, se voidaan myös siirtää ajassa ja paikassa, siihen voidaan sekoittaa uusia elementtejä.

”fiktiivistä” rekonstruktiota käyttää todisteena oikeudessa? Osoittautuuko se siihen riittävän luotettavaksi? Tavallaan tämä fiktionaalinen todellisuus (Riffaterre 1990) tarjoaa kuitenkin variaation faktuaalisen ja taiteellisen välillä, kerronnallisesta kohti poeettista.

Toki 3D-aineistoilla on yhä parempi todistusvoima oikeudenkäynneissä. Olennaista asiassa on, että valokuvamainen ympäristön mallinnus on mahdollista. Mallinnettuna (näytöltä tarkasteltavana) kohteen suurempi koko esimerkiksi asettaa ajallisia ja aineiston käsittelyn kannalta suurempia haasteita kuin pienet kohteet. Toisaalta tulokinnassa voi olla mukana laajempi kirjo asiantuntijoita analysoimassa ja tulkitsemassa kohdetta. Digitaalinen, mittatarkka aineisto on netin kautta halutun ryhmän käytettävissä ajasta ja paikasta riippumatta mutta silti ne ovat rekonstruktioita, joiden luotettavuutta pitää arvioida.

Kulttuurituotantojen osalta vastaavia rajoitteita ei kuitenkaan ole. Riittää että rekonstruktioita tai fiktiivisiä malleja ylipäätään voidaan tehdä. Jos todellisuus voidaan mallintaa mittatarkasti, se voidaan myös siirtää ajassa ja paikassa, siihen voidaan sekoittaa uusia elementtejä, elävä hahmo voidaan digitoida kolmiulotteiseksi hahmoksi ja siirtää vaikka junaan tai lentokoneeseen, historialliset hahmot voidaan herättää eloon ja tuoda osaksi autenttisia historiallisia miljöitä tai kummitukseksi raunioihin.

Mallinnusmahdollisuudet ja niiden luomiseen käytettävät uudet teknologiat siis avaavat nykyistä laajemman



Matterportilla tehty 3D-malli Kulttuurikeskuksesta.

kirjon niin digitaalisille esittämistavoille kuin ympäristön tai hahmojen valinnallekin. Oman taiteellisen kiinnostavuutensa tähän luo se, että niin ympäristö kuin näyttelijät voivat olla aitoja fiktiivisessä ympäristössä – tai fiktiivisiä – aidossa ympäristössä. 3D-kulttuurihubihankkeessa yhtenä tavoitteena onkin kartoittaa työprosessi, joka vaaditaan digiympäristön esittämiseen siihen sijoittuvien kohteiden kanssa haluttua yleisöä kiinnostavaksi kokonaisuudeksi.

Arjen teknologia on jo osa ihmisyyttä

Tosiasiassa teknologia on jo ajat sitten tullut niin jokapäiväiseksi, että se yhä useammin jää arjessa huomaamatta. Edellisellä keskustelukumppanillasi saattoi olla sydämentahdistin ja itse käytät mahdollisesti piilolaseja. Molemmat ovat niin intiimejä teknologioita, että niiden voidaan nähdä olevan jo perustava osa ihmisyyttämme. Ja aivan samalla tavalla käteen kiinni kasvaneet kännykät, edullisemmiksi käyvät äly- tai virtuaalilasit ja muut visuaalisen, auditiivisen ja osin myös haptisen (teknologiaa, joka käyttää hyväksi tuntoaistia) kokemuksen mahdollistavat välineet tulevat jatkuvasti lähemmäs.

Uudistuvat teknologiat avaavat uusia mahdollisuuksia tuottaa uudenlaista kulttuuria. Uudistuvan tekijäkaartin käsissä lisätty todellisuus, todellisuuksien mallintaminen tai vaikkapa 3D-hahmojen käyttö tulee kulttuuriin samantyylaiseksi rakennusaineeksi kuin fyysiset lavasteet, analogiset tai digitaaliset tallennusmahdollisuudet, sähköinen äänentoisto... ja herättävät varmasti myös vastustusta, kuten teknologian ja taiteellisen esittämisen yhdistelmät ovat aina tehneet, kirjapainotaidosta elokuvaan ja digitaaliseen taiteeseen.

Mikä on 3D-kulttuurihubi?

3D-kulttuurihubi on nimensä mukaisesti Hubi. Tarkemmin ehkä innovaatiohubi, siinä mielessä kuin Martti Launonen ja Jukka Viitanen (2011) ovat Hubi-käsitettä osittain kehittäneet. Sen lähtökohtana on luoda yhteenliittymiä, joissa kehitetään uusia mahdollisuuksia käyttää kolmiulotteisia digitaalisia teknologioita kulttuurituotannoissa. Hubit toimivat tiloissa, mutta ovat avoimia ihmisille, ideoille ja osaamiselle. Tarkoituksena on löytää niitä keinoja, joilla uusia teknologioita voidaan käyttää kulttuurisissa konteksteissa ja toisaalta tuoda kulttuuria teknologioiden kautta muihin yhteyksiin luomaan uutta viihtyvyyttä, kokemuksia ja liiketoimintaa. Käytännössä hubi siis tavoittelee vaihtuvien kohteiden ja ympäristöjen elävöittämistä ja tarinallistamista. Ei siis digitaalista ruumishuonetta, vaan jotain muuta, elävöitettyjä ympäristöjä, joko todellisuudesta vieraannuttavaa tai mittatarkkuuden kautta perspektiiviä muokkaavaa lavastusta tai miksei vaikkapa jotain sellaista mitä emme osaa vielä ennustaa – ehkä uutta avantgardea?

Kulttuurialan todelliset digikehitystarpeet pilotoinnin taustalla

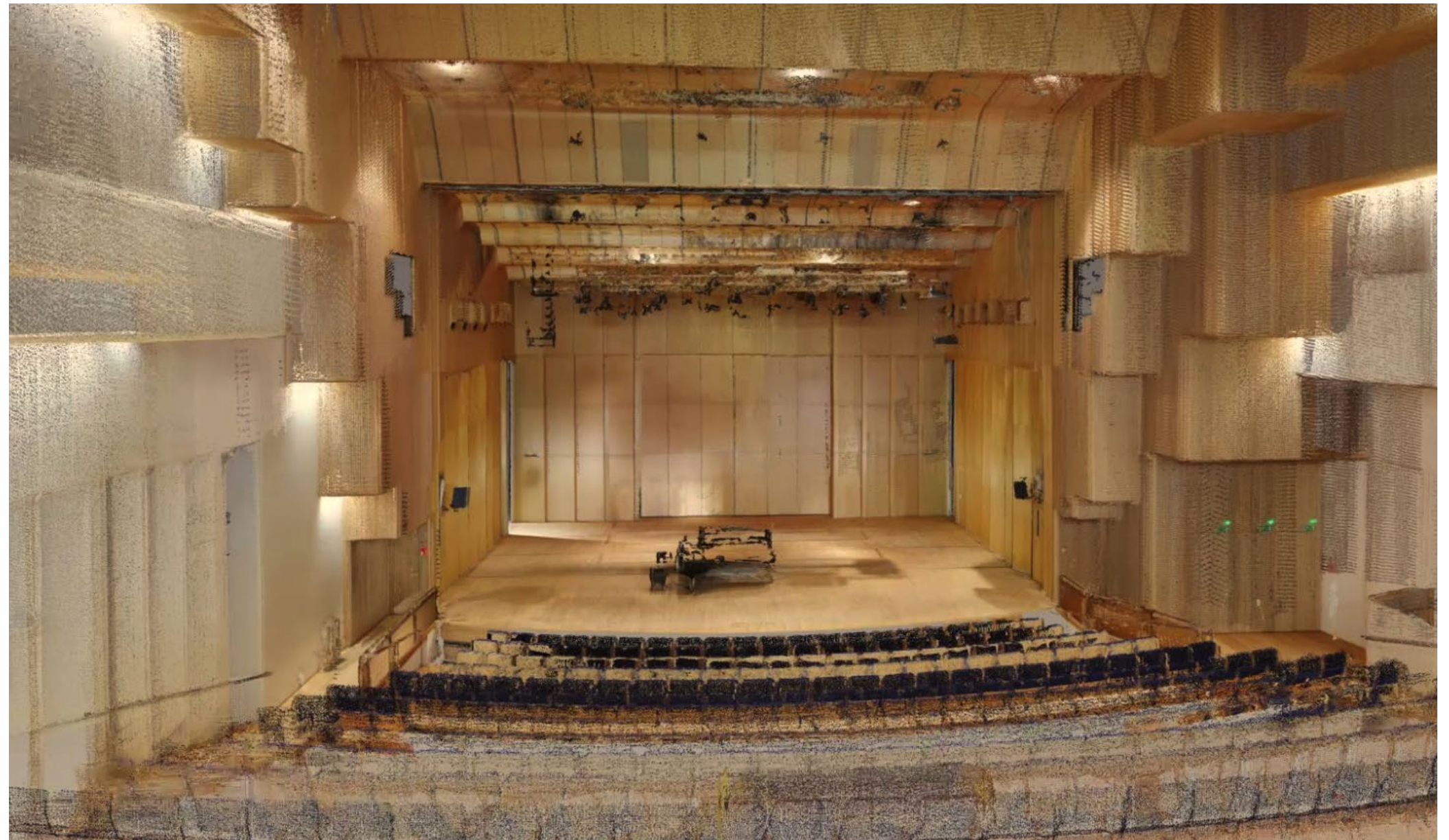
Hankkeen tutkimusrahoitushakemuksessa tässä artikkelissa esitetty asia on esitetty hieman virallisemmin: ”Hankkeessa rakennetaan kolmiulotteisuuden ja virtuaalisuuden



” **Lisätyn todellisuuden teknologioilla voidaan tukea tarinankerrontaa ja tuodaan ympäristöihin esimerkiksi historiallista aspektia sekä kuvaa, ääntä, videota, tekstiä ja paikkatietoinformaatiota.**

mahdollisuuksia pilotoivaa avointa, kansainvälisen tason kehitysympäristöä (hubia) kulttuurialalle. 3D-kulttuurihubi toimii innovaatioalustana ja mahdollistaa monialaisen yhteistyön, jossa tunnistetaan ajankohtaisia kulttuurialan digikehitystarpeita pilottien lähtökohdaksi. 3D-kulttuurihubi toimii yhdistävänä kokeilualustana sekä fyysisten että virtuaalisten tilojen osalta ja tuottaa lisäarvoa palveluiden kautta.”

Hankkeessa kehitetään 3D-työkalupakki, jonka avulla voi testata ja visualisoida tapahtuman rakentamista 3D-virtuaaliympäristössä. Esimerkkinä konkreettisista toimenpiteistä tuotetaan 3D-malleja kulttuuri- ja tapahtumatuotannon paikoista, esineistä ja hahmoista. Lisätyn todellisuuden teknologioilla voidaan tukea tarinankerrontaa ja tuodaan ympäristöihin esimerkiksi historiallista aspektia sekä kuvaa, ääntä, videota, tekstiä ja paikkatietoinformaatiota. Living Labeina piloteissa toimivat valitut museot, kulttuurikeskukset, festivaalit ym. Pelillisyyden avulla tapahtumiin voidaan yhdistää historiaa, toteuttaa reittien visualisointia sekä tarjota muita paikkaan sidottuja palveluita. Tapahtumat voivat myös alkaa ja jatkua virtuaalisina, jolloin niiden elinkaari pitenee. Tällöin kulttuurikokemusten ympärille syntyy lisätilaa läsnäololle ja kohtaamiselle.



Digitaalinen kulttuurikeskus. (c) 3D-kulttuurihubi

3D mallinnus avaa kulttuuri- ja tapahtumakohteet uusille yleisöille

Mittatarkalla kolmiulotteisella mallintamisella voidaan tuottaa, esimerkiksi sisä- ja ulkotiloista, esineistä tai hahmoista, virtuaalisia versioita, joita voidaan hyödyntää kulttuuri- ja tapahtumatuotannossa, museoissa ja näyttelyissä. Yhdessä 3D, IoT ja virtuaalisuus mahdollistavat ajasta ja paikasta riippumattoman vuorovaikutuksen – uudenlaisen elämyksellisyyden. Samalla kulttuuritarjonta

avautuu uusille kohderyhmille ja tapahtumien saavutettavuus paranee.

Yhteistyössä kulttuurituotannon digimurroksessa

Hankkeessa pilotoidaan tekniikan alan huippututkimuksessa käytettyjä teknologioita ja menetelmiä kulttuurituotannon alalla toimivien tahojen kanssa. Aalto-yliopisto

tuo hankkeeseen viimeisimmän 3D-teknologiaosaamisen ja virtuaalisuuden tutkimustiedon. Humanistinen ammattikorkeakoulu hyödyntää tutkimustiedosta saatua informaatiota yhdistäen sen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiokokemukseensa, ja pilotoi soveltuvia osia yhteistyössä sidosryhmien ja kulttuurituottajien kanssa.

Virtuaalisuus ja kasvanut visuaalisuus vaikuttavat kulttuurin saatavuuteen, saavutettavuuteen ja monialaisuuden parantamiseen. Alueiden kulttuuritarjonnat monipuolistuvat ja lisäävät hyvinvointia; hankkeeseen valitut Living Labit tukevat monipuolisuutensa takia sekä nuorten että vanhojen hyvinvointia. Muodostettava osaamiskeskus (hubi) jää hankkeen jälkeen toimintaan ja tukee paikallisen elinkeinorakenteen kestäväää kehittämistä katkaen koko ketjun huippututkimuksesta loppukäyttäjiin, ja on monistettavissa kansainvälisille markkinoille.

Kulttuurituottajat digitaalisessa ympäristössä

3D-kulttuurihubi on kahden korkeakoulun, Aalto-yliopiston ja Humanistisen ammattikorkeakoulun yhteisprojekti. Näin siinä on keskeisesti mukana myös opiskelijat. Erityisesti kulttuurituotannon opiskelijoille hanke mahdollistaa uusien digitaalisten laajennusten kokeilun osana tuottajaopintojaan. Aalto-yliopisto on jo pilotoinut oppimateriaalin tuottamista kulttuurituottajaopiskelijoille mm. innovaatiokurssilla ja YAMK-opiskelijoille. Hankkeessa tullaan tätä yhteistyötä tiivistämään. Samalla se mahdollistaa uuden tyyppisen yhteistyön kulttuurialalta valmistuvien ja teknisten alojen opiskelijoiden välillä. Kulttuuriset tavoitteet luovat teknisen alan osajille uusia haasteita toteuttaa teknologioiden avulla jotain mitä ei ole aiemmin tehty ja samalla kulttuurialan osaajat pääsevät hyötymään teknologioista, jotka on usein koettu vaikeiksi ja kalliiksi. Kulttuurinen käytännön osaaminen kohtaa näin teknistieteellisen osaamisen ja kokonaan uuden tyyppiset kulttuuriset innovaatiot. Tähän uuden innovointiin hanke kutsuu mukaan myös opettajat ja opiskelijat.

Innovaatioista kokeilujen kautta tulevaisuuden käytännöiksi

Hanke on toistaiseksi vasta alkuvaiheessa, oikeastaan suunnittelun asteella. Hubitoiminta kuitenkin mahdollistaa uusien ideoiden nopeat käytännön kokeilut. Näin hankkeelta voi odottaa nopeatkin tuloksia ja mikä parasta niin, että innovaatiot tulevat mahdollisimman nopeasti kokeiluiksi käytännöiksi. Kokeilut tuottavat aina todistusvoimaa. Jopa epäonnistuuessaan kokeilu kertoo ainakin sen mikä ei ollut mahdollista, auttaa korjaamaan tehtyjä virheitä ja tuo mukanaan haasteita, joita voidaan ylittää. Odotuksille on siis sijansa.

Samalla 3D:n ja virtuaalisten teknologioiden kokeilut ja yhteistyössä tehtyt pilotit kehittävät koulutusta. Hankkeessa on vahva tulevaisuusorientaatio. 3D ja digitaaliset teknologiat ovat tulevaisuutta myös kulttuurituotannossa ja samalla myös kulttuurituotannon koulutuksessa. 3D-virtuaalisuus mahdollistaa ainutlaatuiset tunnelmat ja saavutettavuuden kokemukset ajasta ja paikasta riippumatta sekä esimerkiksi laajan valokuvamaisen aineiston hyödyntämisen erilaisissa tuotannoissa. (Ahlavuo, Hyyppä, Parkkola & Kurkela 2016, 45.) Hankkeen tulosten saaminen mukaan opetukseen on tätä kautta luomassa myös tulevaisuuden kulttuurituottajuutta, joka kykenee hyödyntämään digitaalisuutta omassa toiminnassaan. Yhteistyö teknisten osajien kanssa on kulttuurikentällä oikeastaan välttämättömyys.

Kulttuurin kuluttajat ohjaavat digisovelluskehitystä

Toisaalta kulttuurin digitaaliset sovellukset ovat toistaiseksi olleet kalliita toteuttaa ja niitä on laajamittaisemmin nähty vasta suurissa kulttuurituotannoissa. Hubimainen kokeilutoiminta mahdollistaa kuitenkin myös sellaiset sovellukset, joita voidaan toteuttaa hyvinkin arkipäiväisessä kulttuuritoiminnassa. Näin toiminnan hyötyjinä ovat myös tavalliset kulttuurin kuluttajat. Jos digitaaliset tek-

nologiat mahdollistavat uudet elämykset ja kulttuuristen kokemusten vahvistumisen, ollaan uuden kiinnostavan kulttuurisen toiminnan kynnyksellä. Parin vuoden aikana nähdään, millaisia tuloksia tällä insinööri- ja kulttuurialan tekijät yhdistävällä aktiivisella yhteistyöllä saavutetaan.

Lähteet:

Ahlavuo, Marika; Hyyppä, Hannu; Parkkola, Timo & Kurkela, Matti 2016. ”Taustaa digitaalisuudesta ja 3D-virtuaalisuudesta kulttuurialalla.” Teoksessa Ahlavuo et. al. (toim.): *Digitaalista tulevaisuutta – Huippuosaamisella vaikuttavuutta ja vuorovaikutusta*. Helsinki: Humak.

Hutcheon, Linda 1980. *Narcissistic Narrative: The Meta-fictional Paradox*. New York: Methuen.

Launonen, Martti & Viitanen, Jukka 2011. *Hubconcepts – The Global Best Practice for Managing Innovation and Hubs*. Helsinki: Hubconcepts inc.

Riffaterre, Michael 1990. *Fictional Truth*. Baltimore: The Johns Hopkins University Press.

Kirjoittajat:

Marika Ahlavo, kulttuurituottaja (amk), toimii tiedetuottajana mittauksen ja mallinnuksen instituutin ja Suomen Akatemian laserkeilaustutkimuksen huippuyksikössä Aalto-yliopistossa.

Hannu Hyypä, TkT, toimii professorina ja Rakennetun ympäristön mittauksen ja mallinnuksen instituutin ja Suomen Akatemian laserkeilaustutkimuksen huippuyksikön vetäjänä Aalto-yliopistossa.

Timo Parkkola, FM, toimii innovaatiopäällikkönä Humanistisessa ammattikorkeakoulussa.

Kim Lindblad, KM, toimii lehtorina ja projektipäällikkönä Humanistisessa ammattikorkeakoulussa.

Eeva Mäkelä, YTM, toimii lehtorina ja projektipäällikkönä Humanistisessa ammattikorkeakoulussa.

Benny Majabacka, kulttuurituottaja (yamk), toimii lehtorina ja projektipäällikkönä Humanistisessa ammattikorkeakoulussa.

Nina Luostarinen, kulttuurituottaja (yamk), toimii innovaatiopalvelujen asiantuntijana ja projektipäällikkönä Humanistisessa ammattikorkeakoulussa.

Anna Pikala, FM toimii lehtorina ja projektipäällikkönä Humanistisessa ammattikorkeakoulussa.

Timo Parkkola (toim.)

Oppia TKI kaikki

TKI-toiminta oppimisen mahdollistajana Humanistisessa ammattikorkeakoulussa

Humanistinen ammattikorkeakoulu (Humak) on alojensa suurin kouluttaja ja kehittäjä. Oppia TKI-kaikki esittelee Humakin TKI-lähtöistä pedagogiikkaa, jossa opiskelijat osallistuvat aktiivisesti hanketoimintaan ja projekteihin osana oppimistehtävää. Kirja nostaa esiin niin Humakin henkilöstön, opiskelijoiden ja alumnien kuin työelämäkumppaneidenkin näkökulmia toiminnan eduista ja haasteista.

Kirjan artikkelit vievät tutkimusmatkalle lähiöihin ja pohjoisen lumille. Hankkeemme tuovat seikkailullista liikuntaa kouluihin. Ne herättävät henkiin muinaisia linnoituksia ja kurkottavat tulevaisuuden keinotodellisuuteen.

Humak on valtakunnallinen verkostoammattikorkeakoulu, joka on erikoistunut järjestö- ja nuorisotyön, työyhteisöjen kehittämisen, kulttuurituotannon ja luovan toimialan yrittäjyyden sekä tulkkausalan erityisosaamisen ja toiminnan kehittämiseen. Humakin TKI-toiminta on valtakunnallista ja ammattikorkeakoulussa opiskelee noin 1500 opiskelijaa.



HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU